

รายงานการประชุม

ระดมสมองในการจัด “เวทีภาคีพูนพลังครู”

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2558
ห้องประชุมกรรมา 1-2
โรงแรมเดอะ สุโกศล

งานประชุมระดมสมองในการจัด “เวทีภาคีทุนพลังครู”

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2558

ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล ห้องกรรมล 1-2

กล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์ (เวลา 09.00 - 09.05 น.)

วัตถุประสงค์: เพื่อกล่าวต้อนรับและชี้แจง
วัตถุประสงค์ในการจัดประชุม

กระบวนการ : ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งล้อมเป็นวงกลม
ประธานกล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์

เนื้อหา

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ประธานกรรมการมูลนิธิ
สยามกัมมาจล กล่าวต้อนรับและชี้แจง
วัตถุประสงค์ในการจัดประชุม

“กราบขอบพระคุณทุกท่านที่มาช่วยกัน
คิดนะครับว่าเราจะทำอย่างไรดี ที่จะสามารถ
empower “ครูดี” ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้ ครู
ดีในที่นี้มีความหมายสองอย่าง คือ ครูที่เอา
ใจใส่ลูกศิษย์และครูที่มีวิธีการทำให้ลูกศิษย์
เรียนรู้ในรูปแบบใหม่ เราเรียกว่าการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 หรือการเรียนรู้แบบ Active

learning ไม่ใช่ครูที่เน้นสอนแบบถ่ายทอดความรู้ เราเชื่อว่ามีครูดี ๆ เช่นนี้อีกไม่น้อยในวงการ
การศึกษาไทย เราอยากจะไป empower ครู เหล่านี้ให้ทำงานได้อย่างต่อเนื่องและทำได้ดียิ่งขึ้น ด้วยการ
ขยายเครือข่ายให้เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดครูดีแบบนี้ทั่วแผ่นดินไทย นี่คือความฝันของเรา

วันนี้ทางทีมมูลนิธิสยามกัมมาจลและภาคีเตรียมข้อมูลครูดีมาให้ดูเป็นตัวอย่าง ซึ่งต่อไปจะมีเพิ่มขึ้น
เรื่อย ๆ และผมหวังว่าต่อไปจะพัฒนามากลายเป็นเวทีที่ครูดีได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เป้าหมายในวันนี้ที่เชิญทุก
ท่านมา ก็เพื่อชวนมาช่วยระดมความคิดว่าจะทำเวทีนี้ให้เกิดขึ้นและจัดอย่างไรนั้น ผมต้องขอปรึกษา....”

กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 : รู้จักคน รู้จักงาน (09.05 – 09.25 น.)

วัตถุประสงค์ : ต้องการให้ผู้เข้าร่วมเวทีได้รู้จักกันผ่านงานและบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษา/ปฏิรูปการศึกษา	กระบวนการ : นั่งล้อมเป็นวงใหญ่และแนะนำตัวทีละคน รอบวง โดยโจทย์คือ ให้ทุกคนแนะนำ 1) ชื่อ – นามสกุล 2) หน่วยงานหรือโครงการที่รับผิดชอบ 3) บทบาทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษา/ปฏิรูปการศึกษา
--	---

เนื้อหา

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
1) ผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น (สกว.)	เป็น ผอ.ฝ่ายการวิจัยเพื่อท้องถิ่นของ สกว. งานของ สกว.ท้องถิ่นก็คือหนุนให้ชาวบ้านร่วมกับครูทำวิจัยเพื่อค้นหาทางเลือก หรือทางรอดของตัวเอง
2) ดร.ประพนธ์ ผาสุกยี่ด ผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.)	ถ้าพูดถึงวงครู ผมก็จะใหม่ เพราะ 3-4 ปีที่ผ่านมา ผมก็ไม่ได้ไปทำ KM ให้กับครูนานแล้ว เพราะว่ามีมูลนิธิสยามกัมมาจลทำอยู่ เราก็เลยไปทำด้านอื่น วันนี้มาก็อาจเป็นคนแปลกหน้าเหมือนกัน แต่ก็ยินดีรู้จักทุกท่าน ตั้งใจมาฟังเพื่อที่จะดูว่าจะช่วยหรือจะเป็นประโยชน์อะไรได้บ้าง
3) คุณสมหมาย ปาริจจัดต์ รองประธานกรรมการ บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน)	มาเป็นผู้สังเกตการณ์การศึกษา
4) ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ประธานคณะกรรมการ มูลนิธิสยามกัมมาจล	มีเป้าหมายการทำงานในลักษณะเชื่อมโยงเครือข่าย โดยมูลนิธิฯ เป็น Catalyst ของการพัฒนาเยาวชน เป้าหมายของมูลนิธิฯ คือการพัฒนาเยาวชน โดยการสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้กับเยาวชน ซึ่งเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างทาง เกิดเป็นคุณลักษณะเฉพาะ เช่น เกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มี

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
	ทักษะในการทำงานเป็นทีม มีความเป็นจิตอาสา และอยากที่จะลุกขึ้นมาทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคมต่อไป ดังนั้นก็จะมาเชื่อมโยงกับการศึกษา คือ อยากให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะ เข้าไปอยู่ในเรื่องการพัฒนาเด็กด้วยเช่นกัน
5) นายแพทย์สุภกร บัวสาย. ผู้จัดการสำนักงานส่งเสริมสังคม แห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)	เราทำงานให้นำนักกับเรื่องเด็กด้วยโอกาสค่อนข้างเยอะ เริ่มต้นจากการเข้าไปช่วยสนับสนุนคุณครูดูแลเด็กด้วยโอกาส ซึ่งว่าไปแล้ว ครูกลุ่มนี้จะได้ดูแลเรื่องการเรียนการสอนเท่านั้น เพราะความด้วยโอกาสมีอยู่รอบด้าน ความรับผิดชอบหรือบทบาทของครูที่ดูแลเด็กด้วยโอกาสก็จะทำงานเป็นองค์รวมมากกว่าการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น ในขณะเดียวกัน เราก็ทำงานวิจัยในลักษณะ System Research ไปด้วย และพยายามนำงานวิจัยไปทดลองปฏิบัติใน 2 ระดับ คือ ระดับของโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับครูโดยตรง และระดับจังหวัด ก็เป็นภารกิจที่ทำงานอยู่แต่ไม่ได้จับประเด็นครูโดยตรง แต่ครูก็จะเป็นตัวละครสำคัญที่ทำให้ระบบมันเปลี่ยนไปในทิศทางที่เราต้องการได้
6) ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา (สกว.)	ดูแลโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา ของ สกว. ทำกับโรงเรียนทั่วประเทศ 18 จังหวัด ขณะเดียวกันก็ทำกับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญอีก 5 โรง ในเขตจังหวัดน่านและแพร่ หลักของเราคือการไปเปลี่ยนครูให้เข้าใจวิถีคิด ในเรื่องของ "ผลมาจากเหตุ" เนื่องจากงานวิจัยของครูที่เราพบ ส่วนใหญ่เน้นการสำรวจความคิดเห็นแต่ไม่ได้อธิบายความถึงสิ่งนั้นมีเหตุและผลมาจากอะไร ส่งผลให้ครูไม่สามารถสอนคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ ตัวอย่างเช่น การให้เด็กทำ PBL นั้น ต้องมีมิติของการวิจัยที่มีการนำเอาความสำคัญของสาระวิชามาใช้เพื่ออธิบายว่าผลนั้นเกิดจากเหตุใด และในสาระวิชาได้อธิบายไว้อย่างไร จึงจะทำให้เด็กสามารถฝึกฝนทั้ง PBL และ RBL ได้
7) นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ กรมสุขภาพจิต กระทรวง สาธารณสุข	ทำงานอยู่กรมสุขภาพจิต และมีอีกหมวกหนึ่งคือ ช่วยงาน สสค. สำนัก 4 ซึ่งทำงานเรื่องเด็กและเยาวชน ปีนี้ก็โฟกัสเรื่องปฐมวัย โรงเรียนสุขภาวะ และสนับสนุนเรื่องการศึกษา

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
8) คุณเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนัก 4 (สำนักสนับสนุนสุขภาวะ เด็ก เยาวชน และครอบครัว)	งานที่ดูแลเป็นงานของสุขภาวะเยาวชนและครอบครัว เพราะฉะนั้น กลุ่มเป้าหมายก็เป็นเด็ก เยาวชน รวมทั้งครอบครัวด้วย 10 ปี ที่ ผ่านมา ส่วนใหญ่ที่ลงไปทำงาน ในเรื่องเด็ก เยาวชน ก็จะมี สองทางที่ทำได้ ทำผ่านโรงเรียนและทำผ่านกลุ่มเยาวชนใน พื้นที่ แต่ถ้าทำงานตรงในส่วนการพัฒนาครู คือ โครงการ สุดท้ายที่เพิ่งลงนามทำความร่วมมือกับคุรุสภา ก็คือการ พัฒนากระบวนการสอนในสถาบันราชภัฏ 10 แห่ง โดยใช้ โรงเรียนที่เราทำงานด้วยเป็นฐานในการฝึก เป็นที่ฝึกของครู ในเรื่องการพัฒนากระบวนการ เป็นโครงการระยะยาว 5 ปี เพราะว่า การพัฒนาตรงระบบครูในสถาบันราชภัฏ ในการสอนครูกับ ครู มันมีกระบวนการทำงานต่อเนื่อง เข้าใจว่าคงจะมีโอกาส ได้มาเล่าให้ฟังเป็นระยะๆ โดยผู้ที่รับผิดชอบจริงๆ คือ ดร.ประวิต เอราวรรณ์ ซึ่งไม่ได้มาในวันนี้
9) ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์	งานที่ทำหลายอย่างเกี่ยวพันกับเรื่องของมูลนิธิสยามกัมมาจล คือ มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน (CCF) ซึ่งเรามีเด็กดูแลอยู่ 45,000 คน ใน 34 จังหวัด งบประมาณทั้งหมดมาจากการบริจาคในประเทศไทย ปีละหลายร้อยล้านบาท วันนี้ถูกใจเพราะคุณหมอวิจารณ์ บอกว่ามูลนิธิสยามกัมมาจลสนใจเรื่องของคุณลักษณะของ เยาวชน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างให้เด็กเป็นคนดี มีคุณธรรม เกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งมูลนิธิของเราก็พยายามทำ เรื่องนั้น
10) คุณเมษ์ ศรีพัฒนาสกุล ผู้จัดการโครงการสถาบันวิจัยระบบ การเรียนรู้ สถาบันวิจัยเพื่อการ พัฒนาประเทศไทย (TDRI)	วันนี้ส่วมหมวกสองใบ หมวกที่หนึ่งส่วนตัวเป็น CEO และผู้ร่วม ก่อตั้งกิจการเพื่อสังคม ชื่อ Asian Leadership Academy เมษ์จบ Stanford business school และ Design School ได้นำองค์ ความรู้เรื่องการออกแบบสร้างสรรค์การเรียนการสอน กระบวนการเรื่องความคิดสร้างสรรค์การคิดนอกกรอบมา สอนนักเรียนและครู ทั้งในวงที่เชื่อมโยงกับโรงเรียนสุขภาวะ ได้ปรึกษา อ.ประวิต เอราวรรณ์ นอกจากนั้นก็มีส่วนเอง ในกิจกรรม ของมหาวิทยาลัยและโรงเรียน หมวกอีกใบหนึ่ง เมษ์เป็นผู้จัดการ โครงการสถาบันวิจัยระบบการเรียนรู้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
	ประเทศไทย (TDRI) ช่วยอาจารย์สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ในการเอางานวิจัยมาขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายและเชิงระบบ
11) ดร.ประภาภัทร นิยม ที่ปรึกษา รมต.กระทรวงศึกษาฯ และเครือข่ายโรงเรียนทางเลือก	ในขณะนี้ก็มีบทบาทในเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติในด้านการศึกษา และเป็นที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปกติแล้วต้องดูแลสถาบัน อาศรมศิลป์ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน และเป็นการศึกษา ที่เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งโรงเรียนรุ่งอรุณ ด้วย
12) คุณขวัญพยัคฆ์ พยัคฆนันท์ รองผู้อำนวยการศูนย์จิตวิทยา การศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ	มูลนิธิฯ เราเป็นมูลนิธิน้องใหม่ในวงการการศึกษา เพิ่งก่อตั้งได้ ประมาณหนึ่งปีกว่า อยู่ภายใต้สำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์ วันนี้ก็มาด้วยกันทั้ง 3 ศูนย์ ทั้งโรงเรียนคุณธรรม ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง และศูนย์จิตวิทยาการศึกษา เน้นหัวใจ ของการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กตามพระ ราชกระแสและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว
13) คุณปราโมทย์ ไซติมงคล ผู้อำนวยการ ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ	วันนี้มาในสองบทบาท บทบาทที่หนึ่ง คือ ผู้อำนวยการศูนย์โรงเรียน คุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ อยู่ในร่มเงาของสำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์ บทบาทที่สอง คือ รับผิดชอบกองทุนการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งสองหน่วยงานนี้ทำเรื่อง โรงเรียนคุณธรรมด้วยกัน ส่วนของมูลนิธิได้มีการขยายผลให้มาก ยิ่งขึ้น ปัจจุบันเราทำได้ถึงกว่าร้อยโรงเรียนแล้ว ในวิธีการทำงานเรา ไม่ได้ไปทำกับใครคนใดคนหนึ่ง แต่เราทำทั้งภาพรวมที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง เด็ก วัดและชุมชน ด้วยการไปสร้างแรงจูงใจ กระตุ้น ปลุกเร้าให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ส่วนเรื่องของ กองทุนการศึกษาเนื่องจากเป็นพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ของพระ เจ้าอยู่หัว มีจำนวนไม่มากนัก ก็ทำเท่าที่ทำได้

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
14) คุณดารณี ผลาผล หัวหน้าส่วนโครงการมูลนิธิ สำนักงานทรัพย์สิน ผู้แทนผู้จัดการ มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์	มูลนิธิฯ ทำหลายโครงการ ทั้งด้านเด็ก เยาวชน และด้านอื่นๆ เพื่อ สังคมทั้งหมด โครงการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจริงๆ มีไม่กี่ โครงการ มี โครงการเธอคือแรงบันดาลใจ ที่เป็นโครงการเอกของ มูลนิธิฯ และการทุนการศึกษาจากสำนักราชภัฏ คือ จากที่เด็กถวาย ฎีกาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และที่เพิ่งลงนามความร่วมมือ กับ สสวท. ในการพัฒนาครูในเรื่องของครูสอนเป็นภาษาอังกฤษใน วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
15) รศ.ดร.ชาลิต ชูกำแพง มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา	หน้าที่หลักคือ เป็นอาจารย์ภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย มหาสารคาม มีบทบาทที่เกี่ยวกับเรื่องปฏิรูปการศึกษาก็คือ เป็น นักวิชาการที่เลี้ยงในพื้นที่ในโครงการโรงเรียนสุภาพะ ซึ่งมี หลายโครงการด้วยกัน
16) คุณสมหญิง สายธนู มูลนิธิสตรี-สฤณีวงศ์	ที่มูลนิธิฯ มีพันธกิจหลักเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้และเป้าหมาย อยู่ที่การพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะแห่งอนาคตใหม่
17) คุณสุนันทา พิมพ์ศรี ตัวแทน คุณวัชรมงคล เบญจนะจันทร์	ดิฉันเป็นคนะทำงานของโครงการพระเมตตาสมเด็จพระย่า มีที่ทำงาน ร่วมกับมูลนิธิสยามกัมมาจล คือ โครงการครูเจ้าฟ้า
18) ดร.บรรเจอดพร สู่แสนสุข เครือข่ายโรงเรียนนำร่องปฏิรูป (สพฐ.)	ชีวิตเป็นครูตลอด ทำงานตั้งแต่เป็นครูคนเดียวในโรงเรียน ตอนนี้ เป็น รองผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรม สพฐ. งานที่พยายามทำมา ตลอดก็คือการ สร้างคนให้เป็นคนดี ในโครงการโรงเรียนวิถี พุทธ นอกจากนั้นยังมี โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
19) คุณศศิณี ลิ้มพงษ์ ผู้จัดการโครงการ มูลนิธิสยามกัมมาจล	ทำโครงการพัฒนาเยาวชนโดยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เราทำงานกับโรงเรียนในลักษณะ Whole School Approach เพื่อที่จะไปสนับสนุนครูและผู้บริหารให้นักเรียนนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เพราะฉะนั้นทุกคนใน โรงเรียนต้องนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อที่จะ เข้าใจและเกิดเป็นอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง ซึ่งหมายความว่าเขา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจและเท่าทันความเปลี่ยนแปลง

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
20) คุณพีรวัศ กิติศิริ ที่ปรึกษาโครงการ มูลนิธิรากแก้ว	ผมก็เป็นน้องใหม่สำหรับวงการศึกษามากๆ เป็นคนที่ปักเลื้อยตัวเองว่าเป็น “ครูรากแก้ว” แต่ไม่ได้เป็นครู เพราะรากแก้วมีเป้าหมายว่า “การส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาไปเรียนรู้นอกห้องเรียนและการที่พวกเขาจะประสบความสำเร็จได้นั้น มูลนิธิรากแก้วจะต้องไปค้นหาให้พบครูที่มีใจ ครูที่มีคุณสมบัติ” ดังที่ อาจารย์หมอวิจารณ์ได้กล่าวไว้ แต่ผมแถมอีกข้อหนึ่งคือ มีความรู้แล้วต้องมีความเมตตาด้วยครับ
21) ดร. สิริกร มณีรินทร์ ประธานอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้	● ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาได้มีส่วนช่วยงานการศึกษาออกกระทรวงฯ มาโดยตลอด ในหมวดของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน ซึ่ง ณ วันนี้ พ.ร.บ.สถาบันวิทยาลัยชุมชนก็ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว และก็มี 20 แห่งทั่วประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดชายขอบชายแดน ● เมื่อประมาณสองปีที่ผ่านมาได้รับมอบหมายให้เป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนการศึกษาทางไกลและโรงเรียนของชุมชน ซึ่งประชุมมาปีครึ่งก็พยายามที่จะเคลียร์ ต้องเรียนว่าเคลียร์ยากมากเพราะว่าตรงนี้คือโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ซึ่งมีอยู่ ร้อยละ 50 ของโรงเรียนทั้งหมด ● อีกหมวดหนึ่ง ดิฉันมองว่าคงเป็นงานที่อาจจะเป็งานสุดท้ายในชีวิตที่ทำ แต่ตั้งใจที่จะช่วยเป็นกองหลังให้กับสภาปฏิรูปแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ นั่นคือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเวทีในวันนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเชื่อมเครือข่ายแล้วก็สร้างประชาคมโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ ที่จริงต้องพูดถึงโรงเรียนในระบบและนอกระบบด้วย เราตั้งใจที่จะสร้าง E - platform รวบรวมโรงเรียนแกนนำที่จะเป็นหัวรถจักรนำพาและขยายผลพูดง่ายๆ ก็คือรวมพลัง ขยายพลังให้กับการปฏิรูปการศึกษานั้นเอง

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
22) อาจารย์พิทักษ์ ไสตถยาคม นักวิชาการศึกษา ฝ่ายวิจัยและ ส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา	อยู่สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ. ปัจจุบันทำ บทบาทเป็นข้อต่อ แล้วก็พยายามทำตัวให้มีพลังในการที่จะ ไปเชื่อมกับโรงเรียนปฏิบัติการเรียนรู้ผู้เรียน ให้เกิดผลอย่างที่เรา อยากเห็น
23) คุณวรรณนา เลิศวิจิตรจรัส นักวิชาการอิสระ	อดีตเจ้าหน้าที่ สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคมของ อาจารย์ประพนธ์ และ อาจารย์หมอมิชาล พานิช ปัจจุบันเป็น นักวิชาการอิสระ นำเรื่องการจัดการความรู้มาใช้ในการศึกษา โดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ครู และทำงานให้โครงการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ ของมูลนิธิสยามกัมมาจล ที่ ได้รับทุนสนับสนุน และช่วยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทำ เรื่อง Teacher Coaching
24) รศ.ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้และวิชาชีพ ครู คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	เป็นผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการเรียนรู้และวิชาชีพครู สนใจเกี่ยวกับ เรื่องการเรียนรู้ของครู Teacher as Learner; Teacher as Reader และ Teacher as Innovator ซึ่งมันเชื่อมโยงกับการวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียนที่ทำ ช่วงระยะที่ผ่านมาได้มีโอกาสไปช่วยงานของ สพฐ. เกี่ยวกับเรื่อง Coaching Mentoring ซึ่งอันนี้ก็สืบ เนื่องมาจากการได้มีโอกาสทำงานทักษะชีวิต ได้ทำงานเกี่ยวกับ เรื่องการเรียนรู้ของครู และชุมชนแห่งการเรียนรู้ของอาชีพครู ซึ่งเป็น สิ่งที่สำคัญที่สุด
25) คุณสันติพงษ์ ช้างเผือก บรรณาธิการรายการเสียง ประชาชนเปลี่ยนประเทศไทย ThaiPBS	ทาง Thai PBS กำลังมีแนวทางในการจับงานปฏิบัติการศึกษา ให้ชัดเจนขึ้น หลังจากเดือนที่ผ่านมาทำมาแล้ว 5 ตอน รู้สึก ยังมีอะไรที่ต้องทำต่อเนื่องอย่างจริงจัง แล้วเป็นอดีตอาจารย์ มหาวิทยาลัย อยู่ในโครงการเริ่มต้นเรื่องการจัดการเรียนรู้นบน ฐานสมอง วันนี้ขอมาฟังเพื่อกลับไปวางแผนงานในการ ทำงานสื่อสารสาธารณะให้มีความเข้มข้นมากขึ้น
26) คุณวิจิตพล ผลโคก โครงการ Teach for Thailand	มูลนิธิ Teach For Thailand เราคัดสรรบุคลากรที่มีศักยภาพไป เป็นครูก่อน 2 ปีในโรงเรียนด้อยโอกาส ปีแรกเริ่มที่ กทม.ก่อน ครบ 32 คน สอนในโรงเรียนขยายโอกาสชั้นมัธยมต้นใน 3 วิชาหลัก คือ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ปีที่สองเราหาครูเพิ่มอีก 75 คน

ชื่อ/ตำแหน่ง/ หน่วยงาน/ โครงการ	รายละเอียด
27) คุณปิยาภรณ์ มั่นทะจิตร ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล	ภารกิจวันนี้ก็เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ในวงแบบนี้เพื่อให้เราได้มีโอกาสพูดคุยกัน

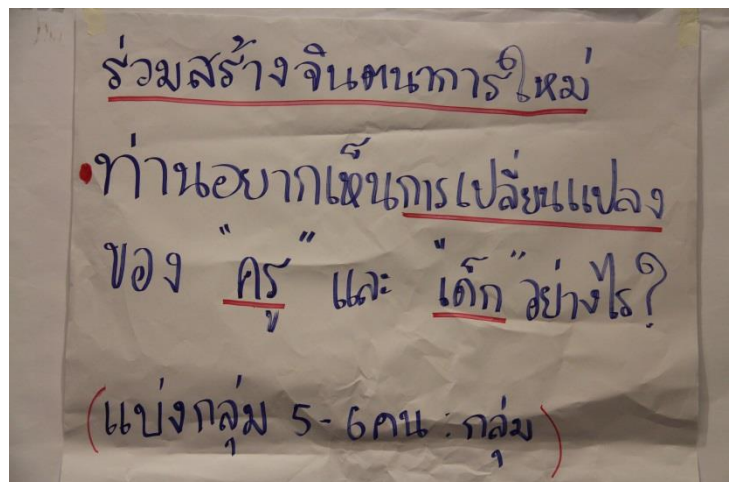
กิจกรรมที่ 2: ร่วมสร้างจินตนาการใหม่การศึกษาไทย (เวลา 09.25 – 10.20 น.)

วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเวทีเสวนามุมมองที่อยากเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของครูและเด็ก	กระบวนการ : แบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มย่อย แล้วให้ผู้เข้าร่วมเวทีระดมความคิดเห็นในกลุ่มต่อเรื่อง ความเปลี่ยนแปลงของครูและเด็กที่อยากเห็น (ใช้กระดาษ Post it สีเหลือง แพนครู และ สีเขียว แพนนักเรียน)
--	--

เนื้อหา

คุณปิยาภรณ์ มั่นทะจิตร

ดิฉันอยากชวนพวกท่านมาพูดคุยกันให้ชัดว่า จินตนาการใหม่ของการปฏิรูปการศึกษาที่ทุกคนพูดว่าอยากเห็น จะมีภาพที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร เราอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ครูและเด็กอย่างไร ขอให้ทุกท่านเปลี่ยนจากการพูดคุยในกลุ่มใหญ่ เป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 ท่าน และขอใช้ช่วงเวลานี้ระดมความคิด เพื่อที่จะพูดคุยกันให้ชัด ในกลุ่มของท่านเห็นอย่างไรสำหรับเรื่องจินตนาการใหม่ของการศึกษา

กลุ่มที่ 1

- 1) ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช
- 2) รศ.ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา
- 3) ดร.ประภาพร นียม
- 4) คุณวรรณ เลิศวิจิตรจรัส
- 5) คุณเบญจวรรณ วงศ์คำ
- 6) คุณพีรวัศ กิติรี

ครู	เด็ก
● ครูไม่จำเป็นต้องอยู่ที่โรงเรียน (มีระบบการศึกษาอีก ระบบหนึ่งขึ้นมา ครูใกล้ชิดเด็ก) ● อยากเห็นครูทุกคนเหมือน “ครูประจำชั้น” ที่ไม่ได้ ถ่ายทอดแต่วิชา ● ครูที่อยู่กับเด็ก ● ลดการต่างๆ จากกระทรวง ● สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เด็ก ● กัลยาณมิตร *ของศิษย์ *ของชุมชน ● ครูผู้สร้างจิตสำนึกแก่ผู้รู้-ตื่น-เบิกบานผ่าน ความสัมพันธ์ฉันท์กัลยาณมิตร ● ครู ผู้นำทางจิตวิญญาณ ครูผู้สร้างโอกาสการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน ● มีคุณธรรม ● เปลี่ยนแปลงระบบการประเมิน แบบระบบเดียวทั้ง ประเทศ ● ผู้มี *ความสุข กาย ใจ *ความรู้ *ความสามารถ * ความดี ความงาม ● ครูที่สอนแบบชวนกระตุ้นความคิด ● Teachers as Learners, Leaders, Innovators ● ครู ผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้จากเรื่องจริง/ทำจริง ● ผู้ดึงออก *ศักยภาพ *ทุนของคน ● ผู้ใส่สิ่งที่ถูกต้องดีงาม ● ไม่สอนแบบถ่ายทอดความรู้ เน้นตั้งคำถามเพื่อ Coach & Facilitator ● มีทักษะห้องเรียนแบบ Action Learning ให้เด็กทำ Action + Reflection	● เรียนรู้ไม่ใช่รับรู้ ● มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ + เป้าหมายในการ เรียนรู้ ● - เด็กเล็กที่มีธรรมชาติการเรียนรู้เป็นปกติ มีทักษะ การเรียนรู้ทุกมิติทั้งกาย - ใจ - อารมณ์ - สังคม ● เรียนเป็นทีม ● ได้พัฒนา 21ST Century Skills ครบครัน ● อยากเห็นนักเรียน <u>เรียนไปด้วย ทำงานไปด้วย</u> พร้อมๆ กัน ● อยากเห็นนักเรียนที่มีความ <u>กล้าหาญ</u> ในทุกสิ่ง โดยเฉพาะ <u>ความคิดริเริ่ม</u> ● ทักษะชีวิตในเด็ก เด็กรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่น ทักษะการเรียนรู้คิดวิเคราะห์ ● ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการเรียนรู้ ● พัฒนาการ 4 จุด เน้น (Literacy, Numeracy, Reasoning, 5L: : L1 ตั้งประเด็นคำถาม (Learning to Question) L2 สืบค้นความรู้ (Learning to Search) L3 สรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) L4 การสื่อสาร (Learning to communication) และ L5 การ บริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) , skill) ● ความรู้ ทักษะ สุขภาพ-ใจ ดูแลตน-ครอบครัว- สังคม ● เด็กที่เรียนอย่างมีความสุข ● รู้-เข้าใจ *คุณค่าของตน *คุณค่าผู้อื่น ● มีค่านิยม *12ประการ *ปรัชญาแนวคิดของ เศรษฐกิจพอเพียง

ครู	เด็ก
● การสร้างครูต้องสร้างตั้งแต่ต้นทาง ระบบการผลิตครูจากมหาวิทยาลัยควรเปลี่ยน? ● ครูผู้เฒ่า ● ครูมั่นใจในการเรียนรู้ของตนเอง ● ครูร่วมกันสร้างชุมชนการเรียนรู้พัฒนาตนเอง + เด็ก ● เอาใจใส่ศิษย์ทุกคน เอาใจใส่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของศิษย์มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	● เยาวชนผู้กล้าเรียนรู้มีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ● เกิด Transformative Learning...ทักษะภาวะผู้นำ เป็น Change Agent เกิด Mastery Learning = เรียนรู้จริงในทุกคน

ผู้นำเสนอ: รศ.ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา

สรุปประเด็นจากการนำเสนอ:

- นักเรียนของเราในอนาคตต้องเป็นเยาวชนที่กล้าเรียนรู้ กล้าหาญทางจริยธรรม เป็นผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลงตนเองได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ ตัวของเขาเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ เป็นผู้เรียนรู้ที่ชัดเจน นักเรียนต้องมีค่านิยมและนิสัยที่ถูกต้อง ค่านิยมชุดไหนก็ได้ และที่สำคัญต้องมีค่านิยมของปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่จะดำเนินชีวิตของตนเองได้ถูกทำนองคลองธรรม นักเรียนต้องได้ คุณครูต้องเป็นครอบครัวต้องมี และอีกมิติหนึ่งที่สำคัญ นักเรียนต้องรู้คุณค่าของตัวเอง รู้สิ่งดีๆ ในโลกนี้ ประเทศนี้มีอะไรบ้าง จำเป็นต้องรู้วิธีนำสิ่งดีๆ ในตัวเองและในโลกมาเกื้อกูลกันอย่างยั่งยืน ต้องมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานก็ทำให้เขาสามารถดำเนินชีวิตได้เช่นนี้
- ในแง่ของครู คำว่ากัลยาณมิตรนี้มีความสำคัญ ครูต้องเป็นกัลยาณมิตรของตนเอง ของศิษย์ ของครอบครัว และของชุมชน การคัดเลือกคนที่จะเป็นครูต้องเป็นคนต้องสร้างจิตสำนึกแห่ง ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ต้องนำเด็กได้สร้างโอกาสการเรียนรู้ เป็นผู้สร้างการเรียนรู้มีคุณธรรม ออกกระบวนการเรียนรู้จากเรื่องจริง และทำได้จริง ที่จะสนับสนุนนักเรียนของครูสามารถที่จะเรียนรู้

ครู	เด็ก
● “มีจิตวิญญาณ” ของความเป็นครู ● มีจิตวิญญาณครูแท้จริง มีความรู้ ทำหน้าที่ครูเป็นพ่อแม่ที่สองของเด็ก เป็นเพื่อน ● มีสติ/สมาธิ ● ฟังนักเรียน ตั้งใจ เข้าใจ ● ใส่ใจในการสร้างนิสัยที่ดี ● จิตวิญญาณความเป็นครู ● เข้าใจเด็ก ● พร้อมเรียนรู้ ● มุ่งมั่น ตั้งใจ ● เอื้ออาทร ● ทำที่เนรวราบ ● สู้ไม่ถอย ● รัก ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยกว่า ● ครูมีผู้นำที่ดี..และเขตพื้นที่..(มีผู้บริหารดีทุกระดับ) ● ได้รับการปลดปล่อยจากปัญหาเชิงการบริหารจัดการของส่วนกลาง/การเมือง ● นักออกแบบ ● สามารถ + มีทักษะในการ coach เด็ก ● มีความรู้ใหม่ๆ (ทันสมัย) ● สามารถจัดการชีวิตเพื่อเป็นแบบอย่างโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ● ขอบลองสอนวิธีใหม่ๆ ● ใฝ่หาความรู้ + เครื่องมือใหม่ๆ มาใช้	● เกิดปัญญาภายใน เข้าใจแก่นแท้ของชีวิต มีสติ/สมาธิ ● เด็กเข้าใจแก่นแท้ของชีวิตว่าไม่ใช่มีแต่วัตถุเท่านั้น ● นำปศพ..มาใช้ในการดำเนินชีวิต “คิดเป็น” “คิดดี” ● ไม่ติดมือถือหรือเกมส์ ● อยากไปร.ร. ● มีความสุข ● เด็กมีความสุข ได้รับการพัฒนาจนค้นพบศักยภาพของตนเอง ● รู้จัก + เห็นคุณค่าของตนเอง ● อยากรู้ อยากเห็นกล้าคิดกล้าเถียง ● ใฝ่รู้ ● พยายามไม่ย่อท้อ ● เห็นคุณค่าของสังคม(คนรอบข้าง) ● เข้ากับคนได้ ● รักเพื่อน รักครู ● สุขภาพ อ่อนนุ่ม ● เด็กอ่อน ได้รับการดูแลคนโปรด ● เด็กได้มีโอกาสเท่าเทียมกันทั้งในเมือง -ชนบท

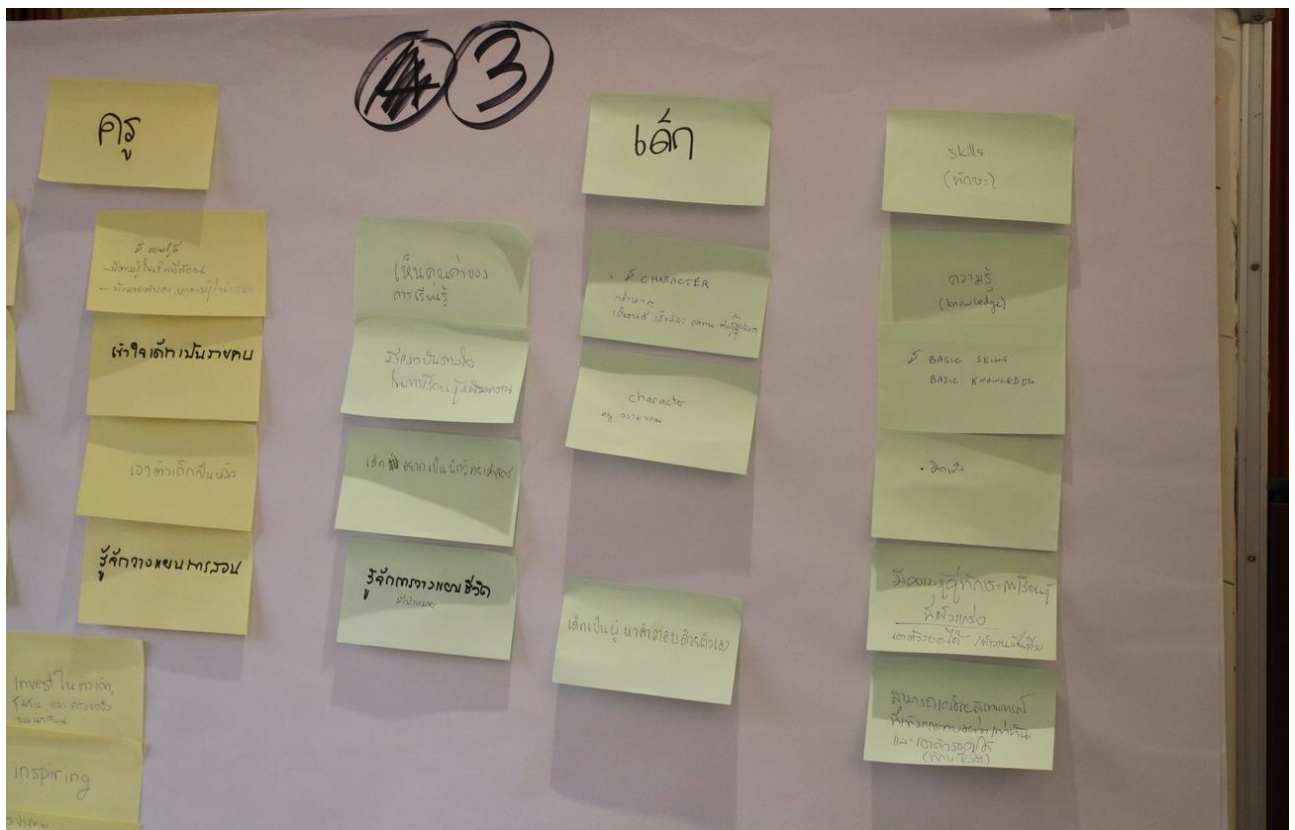
ผู้นำเสนอ: อาจารย์บรรเจตพร สุแสนสุข

สรุปประเด็นจากการนำเสนอ:

- เราจัดกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ความสำคัญคือจิตวิญญาณ ครูที่เราอยากได้ คือ **ครูที่ไม่ใช้อารมณ์และเข้าใจเด็ก** เรียกว่าพร้อม **มุ่งมั่นตั้งใจไม่ถอย มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสติ มีสมาธิ** นี่ก็คือครูที่อยากได้นิสัยของครู ครูจะได้แบบนี้ ครูต้องมีตัวช่วย ต้องผู้บริหารและการสนับสนุนในหลากหลายมุม ส่วนในเรื่องของการสอน ในเรื่องบทบาทของความเป็นครู **ครูควรจะเป็นนักออกแบบ จัดการชีวิตได้อย่างพอเพียง ตัวอย่างที่ดี และชอบลองของใหม่ ใฝ่หาความรู้** นี่ก็คือความเป็นครูที่เราอยากได้ ทั้งด้านในและด้านนอกของบทบาท
- สำหรับเด็ก เราสรุปกันว่า เด็กน่าจะเป็นที่ **มีสติ มีสมาธิ** เด็กที่มีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เข้าใจแก่นแท้ของชีวิตว่ามีอะไรมากกว่าวัตถุ ในส่วนนิสัยของเด็ก อยากเห็นเด็กมีความสุข รู้คุณค่าของตนเอง อยากไปโรงเรียน นิสัยทางการเรียน ต้องใฝ่รู้ ใฝ่เรียน อยากรู้ อยากเห็น พยายาม ไม่ทำถอย มีปัญญาภายในนั่นเอง ส่วนในเรื่องของสังคม อยากให้เห็นเด็กที่รักเพื่อน รักครู เข้ากับคนได้ สุภาพ อ่อนน้อม เห็นคุณค่าของตนเอง ของสังคม อยากจะให้คนทั่วๆ ไปได้เห็นคุณค่า ช่วยเหลือเด็กอ่อนยังมีในสังคม เราสรุปกันว่าเราอยากได้เด็กแบบนี้ตลอดเลย เราอยากได้เด็กที่นิสัย แล้วทำไมเราไม่สอนนิสัยเด็ก

กลุ่มที่ 3

- 1) ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ
- 2) คุณเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์
- 3) คุณดารณี ผลาผล
- 4) คุณวิฑิตพล ผลโภาค
- 5) อาจารย์พิทักษ์ ไสตยาคม

ครู	เด็ก
● มีคุณธรรม ● มีจิตวิญญาณความเป็นครู ● มีอุดมการณ์/มีไฟ ● ครูรักวิชาที่ตนเองอย่างแท้จริง ● มีความรู้ดี มีความรู้ในเรื่องที่สอน ● พัฒนาตัวเอง หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ ● เข้าใจเด็กเป็นรายคน ● เอาตัวเด็กเป็นหลัก ● รู้จักวางแผนการสอน ● Invest ในตัวเด็ก ชุมชน และครอบครัวของนักเรียน ● Inspiring จุดประกายกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ ● สอนโดยให้เด็กตั้งโจทย์เองและสืบค้น สรุป และนำข้อค้นพบไปสู่สังคม ● ครูเป็นเพียงผู้ตั้งคำถาม	● เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ● มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้พัฒนาตน ● เด็กอยากเป็นนักวิทยาศาสตร์ ● รู้จักวางแผนชีวิต ● มี Character เช่น กล้าหาญ เป็นคนดี เสียสละ อดทน ต่อสู้อุปสรรค ● เด็กเป็นผู้หาคำตอบด้วยตัวเอง ● Skills (ทักษะ) ● ความรู้ (Knowledge) ● มี Basic Skills Basic Knowledge ● คิดเป็น ● มีความรู้คู่ทักษะการเรียนรู้ที่แข็งแกร่ง เอาตัวรอดได้ / ทำงานเป็นทีม

ผู้นำเสนอ: คุณวิชิตพล ผลโภาค

สรุปประเด็นจากการนำเสนอ:

- เราอยากให้เด็กเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ เด็กต้องมีทักษะเอาตัวรอดได้ ทำงานอย่างเป็นทีม และที่สำคัญมากเด็กที่มี Character เช่น ความอดทน ความกล้าหาญ คิดดี กล้าเสียสละ การที่เด็กจะเป็นอย่างนี้ได้ต้องมีครูที่มีคุณธรรม ครูที่ Invest กับตัวเด็ก ชุมชน ครูต้องมีความรู้ที่มากพอด้วยที่จะไปสอนหรือสร้างความรู้ให้กับเด็ก

กลุ่มที่ 4

- 1) ผศ.ดร.บัญชากร แก้วส่อง
- 2) ดร.สุธีระ ประเสริฐสุวรรณ
- 3) สันติพงษ์ ช้างเผือก
- 4) นายแพทย์สุภกร บัวสาย
- 5) คุณปราโมทย์ โชติมงคล

ครู	เด็ก
● ครูต้องจุดประกายสร้างแรงบันดาลใจให้เด็ก ● ครูต้องสร้างชั้นตะในการเรียนรู้ของเด็ก ● ครูต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ (เด็กต้องไม่กลัวครู) ● ครูต้องรักเด็กทำให้เด็กรักครู ● ครูต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู ● ระบบการศึกษา ● ครูต้องสอนให้เด็กคิดเป็น ● ครูดีก่อน ครูเก่ง ● ครูมีระบบคิด “ผลเกิดจากเหตุ” ● ครูรู้จักกระบวนการหลังเรียนแบบActive Learning ● หลากหลาย Model ทางการจัดการศึกษา ● ผอ.ไม่คอรัปชั่น Corrupt ● ครูเรียนรู้เป็น แสวงหาแหล่งเรียนรู้เรื่อยๆ ● ครู มีโอกาสได้พบเรื่องราวใหม่ๆ ให้สร้างแรงบันดาลใจเป็นครูที่มีความสุข ● ผลผลิตจากการศึกษาต้องเอื้อกับการพัฒนาสังคม ● ครูรักเด็ก ● ครูจัดบรรยากาศปลอดภัยให้เด็กในการเรียน ● ครูมีอิสระในการคิด ● ครูประยุกต์ชีวิตกับการเรียนการสอน ● ครูใหญ่ทำหน้าที่รู้ว่าต้องการผลอะไร ส่งเสริมครูอย่างไร ● ครูกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ● ครูมีพลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เล็ก→ใหญ่ๆ ● ครูมีจิตวิญญาณครู ● โรงเรียนมีสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาของครู ● ระบบคัดเลือกบรรจุ ส่งเสริมครูไม่ Corruption	● เด็กดี เด็กเก่ง ● นักเรียนรู้จักเหตุผล ● เด็กเห็นความเชื่อมโยงของสรรพสิ่ง ● เด็กมีปัญญา คุณธรรม จริยธรรม รักถิ่นฐาน เคารพตน เคารพงาน เคารพธรรม ● เด็กชอบมาโรงเรียน ตื่นเต้นที่จะได้เรียน เรื่องที่น่าสนใจ ● เด็กรู้จักการวางแผนชีวิต เลือกเรียนสิ่งที่มีความหมายกับชีวิต ● เด็กๆ เห็นความเชื่อมโยงระหว่างชีวิตตัวเอง กับคนอื่น โลกที่กว้างขวาง ● เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ● เด็กมีโอกาสเรียนไม่ว่าจะยากดีมีจน ● เด็กๆ มีความสุขกับการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ● เด็กไม่กลัว กล้าที่จะแลกเปลี่ยนกับครู ● เด็กมีโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบท ● เด็กรักครู ● เด็กกล้าคิดต่างกล้าแสดงออก ● มีชั้นตะในการเรียน

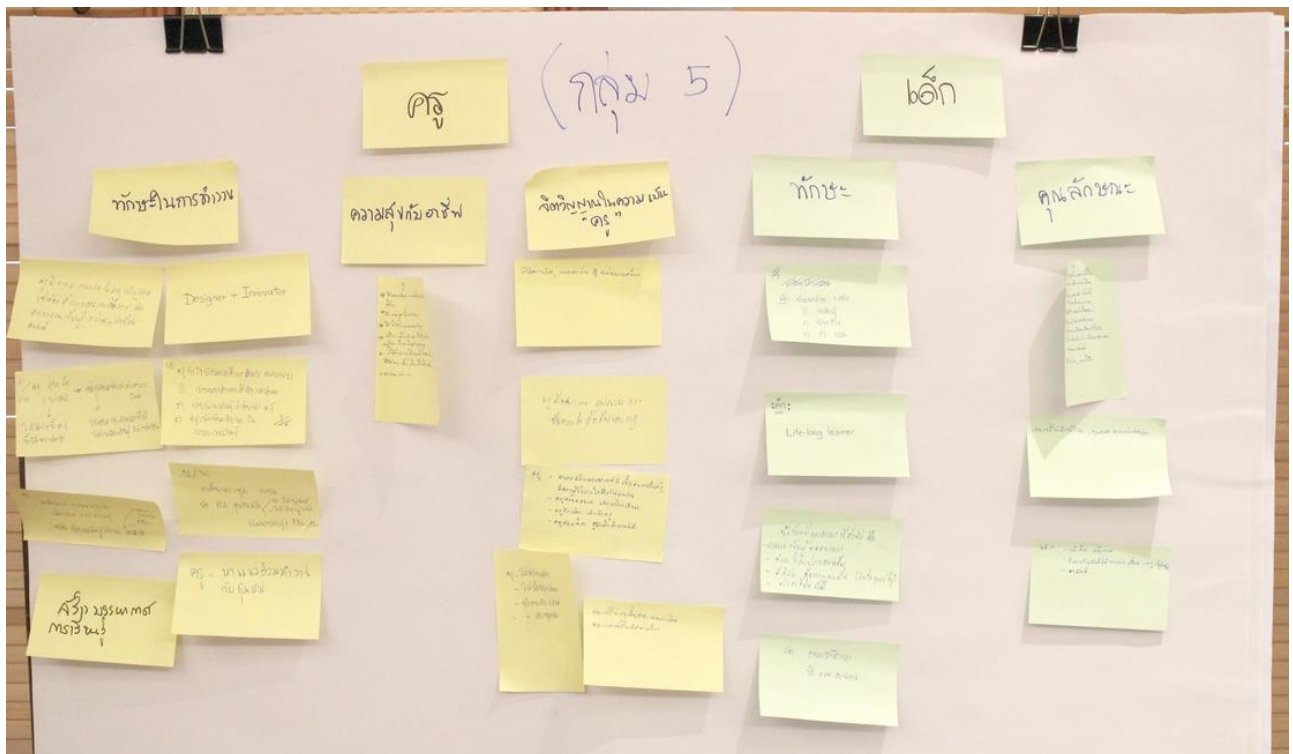
ผู้นำเสนอ: คุณสันติพงษ์ ช้างเผือก

สรุปประเด็นจากการนำเสนอ:

- ประเด็นแรก เราพูดถึงเรื่องหลักคิดในการเปลี่ยนแปลงการศึกษา เราอยากเห็นภาพความเท่าเทียม การเข้าถึง และการเรียนรู้การศึกษาที่มีคุณภาพ อยากเห็นปัญญากับคุณธรรมควบคู่กันไป คราวนี้การเปลี่ยนแปลงที่ตัวเด็กไม่ได้มุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ตัวเด็กแต่สร้างการเปลี่ยนแปลงที่ควบคู่กับสังคม
- สิ่งสำคัญ ดูเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครูเป็นหลัก เด็กจะเปลี่ยนแปลงได้ต้องสัมพันธ์กับครู ความสัมพันธ์แบบนี้เน้นไปที่จัดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เขามีศักยภาพมากกว่าจะเป็นที่ตัวเนื้อหา วิธีการที่ทำให้ครูมีความสัมพันธ์และเปลี่ยนความสัมพันธ์กับเด็กได้ สำคัญอย่างยิ่งกับระบบที่ครอบครูอยู่ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ระบบนำเข้าครู จนถึงกระบวนการในการประเมินทุกอย่าง สุดท้ายบรรยากาศของสังคม ที่จะโอบอุ้มให้สิ่งต่างๆ ที่คุยกันตรงนี้สามารถเกิดขึ้นได้
- หัวใจสำคัญ “ได้รักครู ครูรักเด็ก”
- เรื่องแรกถ้าครูรักเด็กเหมือนลูกจริงๆ ครูก็จะหาวิธีให้เด็กเรียนรู้ ขยายผลไปได้วิธีไหนก็ได้ ความรักเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ถ้าเข้าใจกันได้ง่ายแล้ว เรื่องที่สอง ครูไม่ต้องเก่ง แต่ครูรู้จักสอนให้เด็กคิด ครูรู้จักกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้เป็น

กลุ่มที่ 5

- 1) ดร.เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่
- 2) คุณขวัญพยัคฆ์ พยัคมนันท์
- 3) คุณสุนันทา พิมพ์ศิริ
- 4) คุณสมหญิง สายธนู
- 5) คุณสมหมาย ปาริจัตต์
- 6) คุณเมษ์ ศรีพัฒนาสกุล

ครู	เด็ก
● ครูมีความสามารถในสาระเป็นฐาน แต่ต้องมีกระบวนการสื่อสาร จัดกระบวนการเรียนรู้ แก่เด็กนักเรียนอย่างดี ● เปลี่ยนวิธีการสอนหนังสือ ● เลิกสอนแบบมอบความรู้ ● เป็นจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนลงมือทำ - Active Learning - PBL ● โรงเรียน / ระบบ / ครู รู้จักเด็ก ● (ประเมิน) ไม่ใช่วัดที่ความรู้ที่ได้จากการท่องจำ → เพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษใหม่ → พัฒนาความสามารถที่มีไม่เหมือนกัน / ไม่เท่ากัน ● สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ● Designer + Innovator ● ผู้อำนวยการ/ ครู เข้าใจปรัชญาการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 1) กระบวนการหาคำตอบ สำคัญกว่า คำตอบ 2) กระบวนการเรียนรู้ สำคัญกว่า ความรู้ 3) ครูเท่าเทียมกับนักเรียน ณ กระบวนการเรียนรู้ ● ครู / นักเรียน ● เปลี่ยนการประชุมมาเป็นทำ PLC คู่กันเรื่อง ● - นักเรียนได้ประโยชน์ / ได้เรียนรู้อะไร ● - พัฒนาปรับปรุง PBL , AL ● ครู – หาแนวร่วมทำงานกับชุมชน ● มีความมั่นคง ปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ● มีความสุขในการทำงาน ● มีจิตวิญญาณความเป็นครู ● ปรับเปลี่ยนตัวเองให้ทันยุคทันสมัย ศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา	● เด็ก พัฒนาทักษะ 3 อย่าง ได้แก่ 1.การเรียนรู้ 2. ทักษะชีวิต 3.IT Skills ● เด็ก Life - Long learner ● นักเรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ ● สามารถเรียนรู้ตลอดเวลา ● ทักษะในการประกอบอาชีพ ● มีวินัย ซื่อตรงมั่นคง (integrity) ● ทักษะชีวิตที่ดี ● เด็ก อ่านหนังสือเยอะ ● ทำ AAR กับพ่อแม่ ● นักเรียน ● มีความสุขในการดำรงชีวิตรวมถึงการศึกษาเล่าเรียน ● มีสุขภาพอนามัยเข้มแข็ง ทั้งทางใจและทางกาย ● มีวินัย ความรับผิดชอบ ● ความเป็นตัวของตัวเอง ● มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ● มีจิตใจเปิดกว้าง มีความอดทนต่อความเห็นต่าง ● รักการอ่าน , การบันทึก ● ต้องการให้เด็กมีวินัย, คุณธรรม มากกว่าปัจจุบัน ● เด็กกล้าคิด กล้าถาม ● มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง เพื่อน - ครู - ผู้ปกครอง ● สามัคคี

ครู	เด็ก
● ให้ความเท่าเทียมกันในความรักที่มีต่อเด็กโดยไม่เลือกฐานะ ● ทำงานเป็นระบบ ● ใส่ความรัก ความเมตตาให้นักเรียนมากขึ้น ● ครูมีหลักการ คุณธรรม และซื่อตรงในวิชาชีพของครู - สามารถสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน - ครูพร้อมสอน เด็กพร้อมเรียน - ครูรักเด็ก เด็กรักครู - ครูสอนคิด รู้จักตั้งคำถามที่ดี - ไม่ทำร้ายเด็ก - ไม่ทิ้งห้องเรียน - ทำงานกับผู้ปกครอง - ทำงานกับชุมชน - ต้องการให้ครูเสียสละมากกว่าเดิม สละเวลาสนใจเด็กมากขึ้น	

ผู้นำเสนอ: คุณสมหญิง สายธนู

สรุปประเด็นจากการนำเสนอ:

- อยากเห็นครูและนักเรียนมีความสุขร่วมกันในเรื่องของการเรียนรู้
- อยากเห็นนักเรียนมีทักษะสำหรับศตวรรษใหม่ 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต และทักษะด้านไอที
- อยากเห็นเด็กมีการพัฒนาสมองส่วนหน้าที่ได้จากการอ่านหนังสือ
- อยากเห็นเด็กมีพัฒนาการเรื่อง Critical thinking เรื่อง Learning skill เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เด็กได้ทำ Active Learning หรือ PBL
- คุณครูรู้จักเด็กเพื่อพัฒนาเด็ก เนื่องจากเด็กแต่ละคนความสามารถไม่เหมือนกันและไม่เท่ากัน เรียกว่า “รู้จักเพื่อพัฒนา” คุณครูจะเห็นการเปลี่ยนแปลง
- ตอนนี้คุณครูทำงานหนัก ค่อนข้างเหนื่อย อยากเห็นคุณครูทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และทำงานร่วมกับชุมชน

กิจกรรมที่ 3: สรุปจินตนาการใหม่การศึกษาไทย (เวลา 10.30 - 10.40 น.)

วัตถุประสงค์: สรุปจินตนาการใหม่ของ “ครู” และ “เด็ก”	กระบวนการ : จัดเป็นกลุ่มใหญ่และสรุปประเด็นโดยผู้อำนวยการการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม
---	---

เนื้อหา

คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล:

ขออนุญาตสรุปสิ่งที่เรานำเสนอกัน ก็จะเห็นภาพแบบนี้ค่ะ ด้านแผ่นสีเหลืองจะเป็นเรื่องของครู แผ่นสีเขียวจะเป็นเรื่องของเด็ก เรื่องของเด็ก เราเห็นภาพร่วมกันว่า ท่านละเรื่องของความรู้ไปเลยนะคะ เพราะเรื่องของความรู้ครูอาจารย์สอนอยู่แล้ว ดังนั้นก็ให้มีอยู่เหมือนเดิม ดังนั้นสิ่งที่พวกเราอยากเห็นเด็กมีเพิ่มเติมเข้ามากจะมีสองด้าน เพราะอาจจะเลยกันในวงการศึกษา เลยต้องดึงขึ้นมาให้ชัด ซึ่งนั่นก็คือเรื่องของทักษะ เราอยากเห็นเด็กมีทักษะอะไร ภาพใหญ่เลยก็คืออยากเห็นเด็กมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้ ทักษะในการใช้ไอที ทักษะในการจัดการชีวิต ทักษะในการทำงานร่วมกันกับเพื่อน และทักษะด้านสังคม สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่คาดไม่ถึงแล้วเอาตัวรอดได้ หวังว่าเด็กเราสมัยใหม่จะเอาตัวไม่รอด สุดท้ายเด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง บางคนก็บอกว่าเด็กต้องรู้วิธีฝึใจตนเองแล้วก็มีความด้วย

พอพูดเรื่องทักษะแล้วก็มีคนพูดถึงเรื่องนิสัยเยอะมากกว่าเด็กรุ่นใหม่ ต้องเข้าใจแก่นแท้ของชีวิต พูดง่ายๆ ก็คือต้องมีและรู้จักคุณค่าภายใน ต้องเข้าใจแก่นแท้ของชีวิต เห็นคุณค่าของตนเอง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีเป้าหมายชีวิต มีสติ มีปัญญาภายใน มีสมาธิ มีคุณธรรม มีความเมตตากรุณา นี่คือการที่มองถึงเรื่องของคุณค่าภายใน แล้วก็เติมอีกว่าต้องมีคุณค่าทางจิตใจ เด็กต้องรักครู เด็กต้องมีความสุข แล้วก็มีความสุขกับการเรียนรู้ ต้องมีอุปนิสัยหลักที่สนับสนุนเรื่องของการเรียนรู้และการเป็นคนที่มีสมบูรณ์ คือ กล้าเรียนรู้ อยากไปโรงเรียน มีค่านิยมและนิสัยที่ถูกต้อง รู้วิธีในการนำสิ่งที่ได้ไปเกื้อกูลกัน มีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต มีความสุภาพนอบน้อมเข้ากับผู้อื่นได้ มีความอดทนไม่ท้อถอย กล้าหาญ เสียสละ รู้วิธีฝึใจตนเองและมีความมีวินัย นี่คือการที่พวกเราได้ระดมสมองกันว่าอยากเห็นเด็กเป็นแบบนี้ พูดง่ายๆ คือขยายความว่าเด็กมีนิสัยดีออกมาเป็นหลายปัจจัย ดิฉันคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นตัวอธิบายความได้ดี ทำให้พวกเราได้จำกัดความที่พอเห็นภาพ จับต้องได้ว่านิสัยดีเป็นอย่างไร และมีทักษะที่ว่าเป็นอย่างไร จิตใจที่ว่าเป็นอย่างไร

เมื่ออยากเห็นเด็กเป็นอย่างนั้น ครูต้องเปลี่ยนแน่นอน ซึ่งสามารถสรุปได้จากที่พวกท่านได้นำเสนอมา ดังนี้ ครูจะต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู คือ มีคุณธรรม นอกจากครูแล้ว ครอบครัวและสังคมต้องเป็นแบบอย่างของคุณธรรมความดี มีอุดมการณ์ มีไฟ ครูต้องมีจิตวิญญาณแล้วต้องเข้าใจบทบาทของครูต้องเป็น

อย่างไร ในส่วนของทักษะมีสองส่วนใหญ่ๆ ก็คือ **ครูต้องมีทักษะในการสอน** แล้วทักษะของครูรุ่นใหม่ที่เรา มองกันก็คือว่า**ครูต้องเป็นนักออกแบบการเรียนรู้** เลิกสอนกันเสียที **ต้องให้เด็กเรียนรู้จากการลงมือทำ** **แล้วก็สามารถที่จะสรุปความรู้ได้** **มีความรู้เพียงพอในการสอน** ครูที่จะออกแบบการเรียนรู้ได้ครูจะต้องมี **ความรู้ และครูต้องเข้าใจกระบวนการพัฒนาของเด็ก** **ต้องมีความเข้าใจการศึกษาและจัดกระบวนการ** **เรียนรู้** ออกแบบกระบวนการเรียนรู้จากของจริง เน้นการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กมากกว่าเนื้อหา อันนี้หัวใจ **สอนเด็กให้ตั้งใจ สืบค้น สรุป และนำเสนอได้**

อีกส่วนหนึ่งที่ครูต้องมีคือ**ครูต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก** ก็คือเข้าใจเด็กแล้วก็รักเด็ก มีความสุขกับ **การเห็นเด็กเรียนรู้** เป็นกัลยาณมิตร มีท่าทีแนวราบกับเด็ก ไม่ใช่อำนาจ **สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ได้** เพราะฉะนั้นบทบาทของ**ครูก็ต้องเปลี่ยนมาเป็นบทบาทของโค้ช** สามารถที่จะมีทักษะในการโค้ช ก็คือกระตุ้น **ให้เด็กคิด ฟังเด็กให้มาก** ครูเข้าใจกระบวนการหาความรู้และฝึกเด็กให้สามารถทำกระบวนการได้ อาจจะใช้ **กระบวนการวิจัยหรืออื่นๆ ด้วย** เป็น Active Learning ครูหันมาทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองในชุมชน **ทำงานกับผู้** **ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ** กับการพัฒนาการเด็ก เป็นประเด็นที่น่าสนใจเรื่องนิสัยก็คือ ถ้าเราอยากเห็นเด็กมีนิสัย **อย่างไร ครูก็ต้องมีนิสัยที่ดีแบบนั้นด้วย** นิสัยที่ดี ก็คือ **ครูเองก็ต้องมีนิสัยใฝ่หาความรู้ พร้อมเรียนรู้** ไม่ใช่ **อารมณ์ จัดการกับตัวเองได้** เป็นแบบอย่างที่ดี และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร **จัดการตนเองและการงาน** นี่คือนี่ที่พวกเราจะดมสมองกันว่าปลายทางของการปฏิรูปการศึกษา **เราอยากเห็นเด็กเปลี่ยนไปเป็นแบบนี้** ไม่ทราบว่าจะประชุมมีอะไรที่อยากจะเติมไหมคะ ขอสั้นๆ เชิญค่ะ

- **อ.ปราโมทย์ โชติมงคล** ผู้อำนวยการ ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ

“เห็นด้วยทั้งหมดครับ ดีทุกอย่าง ที่จริงจากประสบการณ์ที่เราพูดก็ไม่ใช่ว่าเรื่องใหม่ มีมาตั้งนานแล้ว เสีย **อยู่อย่างเดียวทำไมไม่ได้ไปทำ มันเป็นนามธรรม ไม่เป็นรูปธรรม** ผมเชิญชวนพวกเรา ถ้ามีโอกาสใน **กรุงเทพฯ** **ไปเห็นสิ่งที่ทำ** จะดีแค่ไหนก็ไปดู ที่โรงเรียนวัดรางบัว ที่เขียนๆ มานี้เขาพิสูจน์มาแล้ว ที่กรุงเทพฯ **ต่างจังหวัดก็หลายที่** ที่บางมูลนาก ผมได้มีส่วนร่วมไปทำกับหมอเกษม หนังสือที่ท่านได้รับในถุงมืออยู่เล่มหนึ่งคือ **โรงเรียนคุณธรรม** **เล่มที่สองคือคุณครูที่รัก** ที่ท่านบอกมานี้อยู่ในนี้หมดแล้วจับต้องได้”

- **นายแพทย์สุภกร บัวสาย** ผู้จัดการสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)

“ก็ดีหมดนะครับที่เราขึ้นป้ายไว้ แต่ที่ผมฟังแล้วผมก็นึกถึงตัวเอง ก็ถามพี่บัญชาว่า **ตัวเราสองคนได้อย่างนั้น** **ใหม่** ผมก็รับสารภาพ พี่บัญชาครับสารภาพว่าเราก็ไปไม่ถึงนะครับ เพราะฉะนั้นถ้าจะคาดหวังว่าจะมีคุณครูที่ **เพียบพร้อมแบบนี้** ผมก็ไม่ว่าในแผ่นดินนี้ เราจะมีสักกี่คน หรือเราจะสร้างได้ใหม่ ประเด็นคือ ถ้ามันเยอะอย่างนี้ **มันจะเพียบพร้อมได้ยาก** ตกลงแล้วตัวศิษย์จริงๆ มันคือเรื่องอะไร ผมฟังดูแล้วมันมีอยู่แค่ **3 ประเด็นสำหรับครู**

ครับ **ประเด็นแรก** คือสิ่งที่ อาจารย์ปราโมทย์พูดเรื่อยๆ คือ มันต้องมาด้วยความรักเด็กก่อนใช้ไหมครับ ตัวนี้มัน ทำให้เด็กกับครูคุยกันได้ ถ้าไม่มีตัวนี้เป็นตัวเริ่มต้น ที่เหลือต่อให้ครูเป็นครูดีอย่างไร เด็กก็เข้าไม่ถึง **ประเด็นที่สอง**คือเราอยากให้เด็กที่เก่งกับเด็กที่ด้อยใช้ไหมครับ เด็กดี ผมคิดว่าถ้ารวบรวมทั้งหมดนี้คือ **ครูต้องทำตัวเป็นตัวอย่าง** ให้เป็นคนดี มันจะดีมาก ดีน้อย มันคงไม่เพียบพร้อมทุกอย่าง แต่อย่างน้อยเด็กสามารถยกมือไหว้ครูได้ เต็มใจว่าครูคนนี้เป็นครูดี ในสายตาเด็ก ครูเป็นคนดีและเป็นตัวอย่างให้เขาดีตาม **ประเด็นที่สามเรื่อง** **เก่ง อันเดียวเลยคือครูมีทักษะในการพัฒนาตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้** ถ้ายังสอนไม่เก่ง ก็จรรู้ว่าไปหาความรู้ได้ที่ไหน ถ้าทำอย่างนี้ได้ก็จะสอนเด็กได้ ว่าถ้ายังไม่รู้เรื่องไหนเรื่องนี้ ทำโน้นทำนี้ไม่เป็น แล้วจะมีทักษะในการไปแสวงหาความรู้ใส่ตัวอย่างไร เพราะฉะนั้นว่าไปแล้ว เรื่องเก่งคือตัวครูเองเรียนรู้เป็น ถ้าบอกว่าเรียนรู้เป็น เรื่องปลุกย่อยมันจะตามมาเอง แต่ว่าเริ่มต้นเลยคือช่องว่างระหว่างครูกับเด็ก มันจะเกิดขึ้นถ้าครูไม่รักเด็ก อันนี้เป็นอันดับหนึ่งเลยนะครับ

- **คุณปียาภรณ์ มัณฑะจิตร**

“สรุปคือรักเด็ก ใฝ่เรียนรู้ เป็นแบบอย่างที่ดี”

- **ผศ.ดร.บัญชา แก้วส่อง** ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยท้องถิ่น

“ขอคิดนอกกรอบนิดหนึ่ง ผมไม่แน่ใจ เวลาเราพูดเรื่องปฏิรูปการศึกษา เรามองกันแค่ตัวเด็กกับตัวครู เวลา มองไปที่ผลผลิตของการศึกษา อยากให้มองว่าผลผลิตของการศึกษาใหม่ มันไม่ใช่แค่ตัวเด็ก มันน่าจะมีผลผลิต อื่น เป็นองค์ประกอบในกระบวนการด้วย เพราะจากประสบการณ์เราเห็นว่า เราถือโอกาสจัดการเรียนการสอนดีๆ ไป สร้างเด็กได้ด้วย และสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมไปด้วย อยากชวนคิดเพิ่มเติม **ไม่เห็นว่าการศึกษา คือการสร้างเด็กอย่างเดียว แต่ใช้กระบวนการเดียวกันสร้างทั้งเด็กทั้งครูไปด้วย และต้องเป็นกระบวนการที่ สร้างสังคมไปพร้อมๆ กัน** ไม่ใช่หวังว่าเด็กจบมาแล้วไปสร้างสังคมต่อ นั่นก็คือหวังอิมแพ็คต่อจากเด็กใช้ไหม แต่อันนี้คิดว่า **out put เป็นกระบวนการคู่ขนาน** กระบวนการที่มาทำกับครูนี้แหละ ที่ครูทำกับเด็กนี้แหละ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งตัวเด็กและตัวสังคมไปพร้อมๆ กัน คือถ้ามองตรงนี้ เราจะไม่เอาน้ำหนักทุกๆ อย่าง มาไว้ที่ครูทั้งหมด ซึ่งมันไม่ค่อยเป็นจริงนะ เพราะหาครูที่เหมือนที่คุณหมอว่าน่าจะหายากมากในตอนี้ ถ้าวาง น้ำหนักไว้ที่ครูทั้งหมดคงไม่ใช่ ต้องวางไว้หลายๆ มุม เหมือนที่มีการทำระบบสนับสนุนไว้ มันต้องมี เหมือนที่ คุยกันว่า **ต่อให้ครูดีอย่างไรก็ตาม ในบางพื้นที่มันทำไม่ได้ ถ้านโยบายมันห่วย มันก็เดินต่อไปไม่ได้นะ** ครู ต้องเดินตามนโยบาย มันยังมีอีกหลายตัวนะ เพียงแต่ว่าเราจะช่วยครูให้เดินได้อย่างสะดวก มันต้องมีตัว อะไรเข้ามาช่วย”

- **คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร** ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

“ดิฉันขอทำความเข้าใจอย่างนี้นะคะ ตรงนี้ก็เป็นไอดีเดียวทำให้เห็นภาพเลยว่า ถ้ามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ดี นอกจากผลผลิตที่ได้จะเป็นเด็กแล้ว สังคมก็จะได้ประโยชน์ด้วย แล้วก็กระบวนการคู่ขนานไปกับการเปลี่ยนแปลงสังคมด้วย และท่านทั้งหลายยังพูดถึงเรื่องระบบสนับสนุนครูว่าต้องมีระบบสนับสนุนที่ดี และเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบนี้ นี่คือนี่ที่ท่านได้ชี้ประเด็นให้เห็น ทุกท่านมีคำถามกับดิฉันเยอะนะคะว่า ครูดีๆ 16 คนที่อยู่บนนิทรรศการ ทำไมไม่เชิญมา ดิฉันขอตอบทุกท่านว่า **เวทีวันนี้เป็นเวทีที่ชวนกันมาทำ Mapping กันก่อนว่าใครเป็นใคร ทำอะไร แล้วก็เวทีข้างหน้า ถ้าเราตกลงกันว่าเราจะทำ ตัวอย่างครูเหล่านี้จะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากการทำงานของท่านเอง แต่ ณ ตอนนี้อย่าให้การทำ Mapping ที่สมบูรณ์ ตอนนี้หลายท่านก็เห็นร่วมกันแล้วว่าปลายทางของการปฏิรูปอยากเห็นครูเปลี่ยน อยากเห็นเด็กเปลี่ยน รายละเอียดของการเปลี่ยน เปลี่ยนอย่างไร”**

กิจกรรมที่ 4 : บทบาทของแต่ละท่านมีส่วนร่วมในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในประเด็นใด

(เวลา 10.40 – 11.00 น.)

วัตถุประสงค์ : เพื่อดูว่าบทบาท/หน่วยงาน โครงการ ของผู้เข้าร่วมแต่ละท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ประเด็นในการเปลี่ยนแปลงครูและเด็ก	กระบวนการ : ยังคงอยู่ในกลุ่มใหญ่ แต่ละคนได้ Post it สีชมพู เพื่อเขียนชื่อหน่วยงานและโครงการ ไปติดกับ ประเด็นบนฟลิปชาร์ตที่ตนเองหรือโครงการมีบทบาท เกี่ยวข้อง
---	--

เนื้อหา

๑๖

คตินี้ "โครงการพัฒนา
เยาวชนโดยการเรียนรู้
ปศุพท.
(มูลนิธิสยามกัมมาจล)

วิธีปฏิบัติ 1) ชุมชนพัฒนาองค์การเรียนรู้ในโรงเรียนด้วยระบบ (PL) Mentoring + ห้องเรียนคุณภาพ + Hession study	วิธีปฏิบัติ "สื่อสร้างสรรค์ที่กำลังใจและการเรียนรู้ที่การเปลี่ยนแปลงผู้เรียนของครู teachers as learners
--	--

ประพนธ์ สดส. ไม่มี
โครงการที่กำกับดูแล
เพราะทำแล้ว "ไม่ได้ผล"

โครงการปฏิบัติการเรียนรู้สู่
ผู้เรียน พัทธกิจ สอดคล้อง
นักวิชาการศึกษา สพฐ.

จิตใจ-จิตวิญญาณ

สถิติ "โครงการพัฒนา
เยาวชนโดยการเรียนรู้
ปศุสัตว์ .
(มูลนิธิสยามกัมมาจล)

ทักษะ

นิสัย

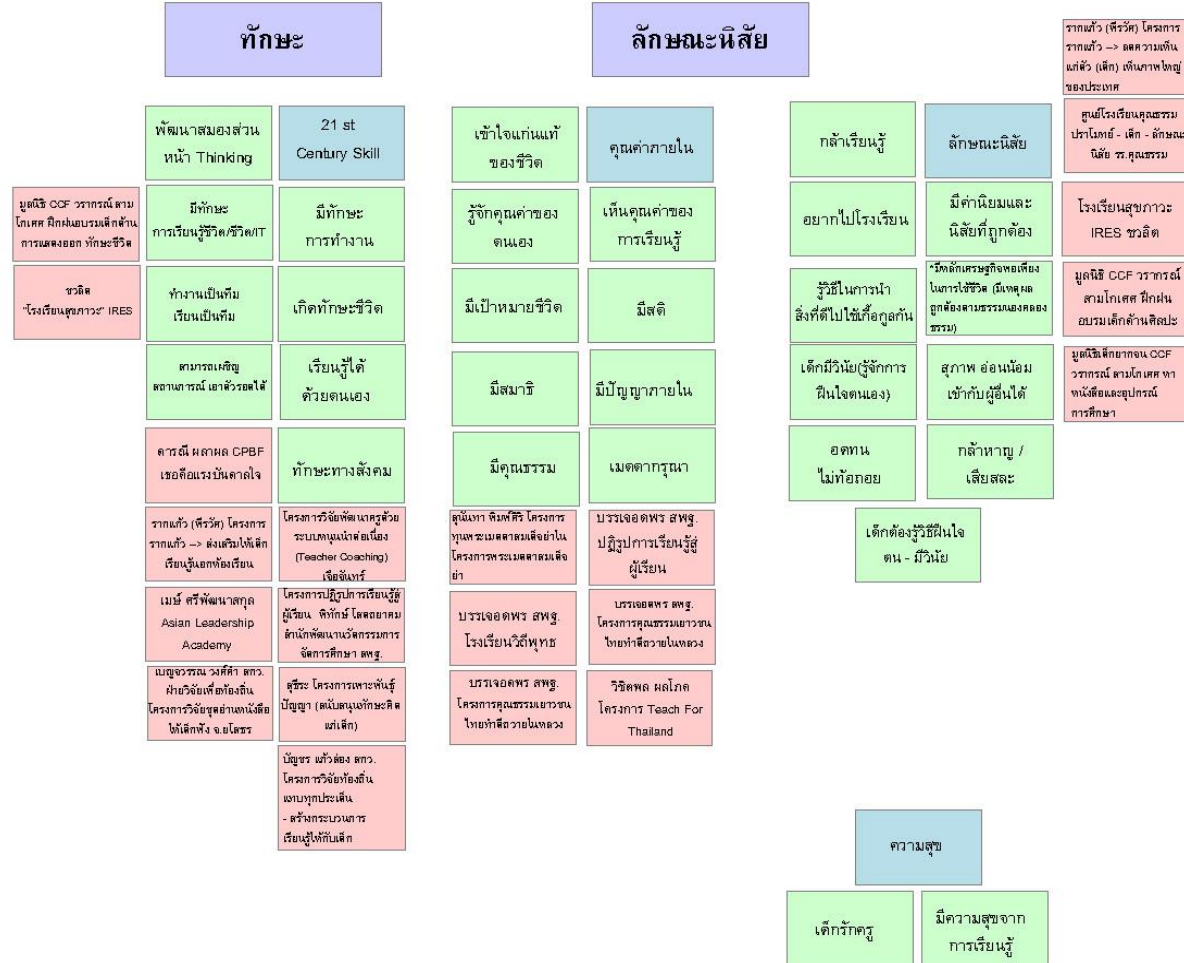
ระบบสนับสนุน

[illegible]

เด็ก

ทักษะ

ลักษณะนิสัย

ตารางแสดงประเด็นที่หน่วยงาน/ โครงการสนับสนุนครู

ครู		
ประเด็น	รายละเอียด	โครงการ/ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
จิตวิญญาณ	ครูต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู หมายถึง ครูต้องทำหน้าที่มากกว่าครูที่สอนหนังสือเพียงอย่างเดียว เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก มีคุณธรรม และมีอุดมการณ์ในการทำงาน	● โครงการครูเจ้าฟ้า ในโครงการพระเมตตาสมเด็จย่า (คุณสุนันทา พิมพ์ศิริ) ● ดร.บรรเจตพร สู้แสนสุข ● โครงการโรงเรียนสุขภาวะ - IRES (รศ.ดร.ชวลิต ชูก่าแพง)
ทักษะ	ครูต้องรักเด็ก มีความเข้าใจในตัวเด็ก สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กได้ โดยเฉพาะความสัมพันธ์แบบแนวราบ เปรียบเสมือนเพื่อนที่สามารถรับฟังได้ทุกเรื่อง อีกทั้งครูต้องสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดความสุขทั้งตัวเด็กและครูไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ยังต้องเป็นกัลยาณมิตรกับครอบครัวของเด็ก และชุมชนอีกด้วย ครูยังต้องเป็นนักออกแบบการเรียนรู้ที่ดี นั่นหมายถึง ครูต้องสามารถเข้าใจกระบวนการพัฒนาเด็ก เข้าใจถึงการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถออกแบบการเรียนรู้ได้เอง มีความรู้ที่มากพอในการสอน แต่ต้องสอนด้วยวิธีใหม่ คือ การออกแบบการเรียนรู้จากโจทย์จริง ทำหน้าที่เป็นผู้สร้างโอกาสในการเรียนรู้ ให้เด็กได้ลงมือทำ ฝึกให้เด็กตั้งโจทย์ สืบค้น สรุป สื่อสารได้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองมากกว่ารู้เนื้อหา นอกจากนี้สิ่งที่ได้กล่าวมา ครูยังต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง จากครูให้กลายเป็น “โค้ช” ต้องรับฟังเด็กและ	● โครงการพัฒนาเยาวชนโดยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มูลนิธิสยามกัมมาจล (คุณศศิณี ลิ้มพงษ์) ● โครงการเสริมพลังอำนาจ โรงเรียนสุขภาวะ สสส. (อ.เพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์) ● โครงการสร้างชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (คุณวรรณภา เลิศวิจิตรจรัส) ● โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา (ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ) ● โครงการวิจัยระบบหนุนนำต่อเนื่อง – Teacher Coaching (ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่) ● โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน - มสส. (คุณสมหญิง สายธนู) ● โครงการรากแก้ว เพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ของครู – มูลนิธิรากแก้ว (คุณพีรวัศ กิติศิริ) ● โครงการโรงเรียนสุขภาวะ – IRES (รศ.ดร.ชวลิต ชูก่าแพง) ● ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา – มูลนิธิยุวสถิรคุณ (คุณขวัญพยัคฆ์ พยัคฆนันท์) ● โครงการ Teach for Thailand

ครู		
ประเด็น	รายละเอียด	โครงการ/ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
	กระตุ้นให้เด็กคิดเป็น และฝึกให้เด็กหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ท้ายสุด นอกจากเด็ก ที่ครูต้องเกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์ด้วยแล้วนั้น ครู ยังต้อง ลูกมาทำงานกับบุคคลอื่น ที่เกี่ยวข้อง กับ เด็กด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง เพื่อนครูด้วยกัน หรือแม้กระทั่งชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิด ความร่วมมือและการพัฒนาการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	(คุณวิจิตพล ผลโภค) ● โครงการ Redesign Education – Asian Leadership Academy (คุณเมษ ศรีพัฒนาสกุล) ● โครงการวิจัยท้องถิ่น ประเด็นการศึกษา เด็กและครู (ผศ.ดร.บุญชร แก้วส่อง) “งานวิจัยชุดการศึกษา” ครู/เด็ก งานวิจัย การจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ภาคทั่ว ประเทศ – ฝ่ายวิจัยท้องถิ่น สกว. (เบญจวรรณ วงศ์คำ)
ลักษณะนิสัย	ครูต้องไม่ใช้อารมณ์ ต้องมีทักษะในการ พัฒนาตนเอง พร้อมเรียนรู้ตลอดเวลา เฝ้าหาความรู้ใหม่ๆ สามารถจัดการ ตนเองเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่เด็กได้ รวมถึงต้องมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในการจัดการ	● โครงการพัฒนาเยาวชนโดยการเรียนรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มูลนิธิสยามกัมมาจล (คุณศศิณี ลิ้มพงษ์) ● โครงการวิถีพุทธ (ดร.บวรเจตพร สู้แสนสุข) ● โครงการสร้างชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อ ศิษย์ (คุณวรรณ เลิศวิจิตรจรัส) ● ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิ รคุณ (คุณปราโมทย์ ไซติมงคล)

เด็ก		
ประเด็น	รายละเอียด	โครงการ/ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
ทักษะ	สิ่งสำคัญของเด็กรุ่นใหม่ คือ ต้องเป็นผู้มี ที่ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย มีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ (สามารถพัฒนาสมองส่วนหน้าได้) ทักษะในการเรียนรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ทักษะในการทำงาน ทักษะในการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านไอที ทักษะทางสังคม สามารถเอาตัวรอดได้ในสถานการณ์ต่างๆ	● มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน - CCF (ดร.วรากร สามโกเศศ) ● โครงการโรงเรียนสุขภาวะ – IRES (รศ.ดร.ชวลิต ชูก่าแพง) ● โครงการรากแก้ว – มูลนิธิรากแก้ว (คุณพีรวัศ กี่ศิริ) ● โครงการเธอคือแรงบันดาลใจ – CPBF คุณดารณี ผลาผล ● โครงการ Redesign Education –Asian Leadership Academy (คุณเมษ์ ศรีพัฒนาสกุล) ● โครงการวิจัยชุดอ่านหนังสือให้เด็กฟัง – สกว.ฝ่ายวิจัยท้องถิ่น (คุณเบญจวรรณ วงศ์คำ) ● โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา (ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ) ● โครงการวิจัยระบบหนุนนำต่อเนื่อง – Teacher Coaching (ดร.เจ็จันท์ จงสถิตอยู่) ● โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน – สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ. (อ.พิทักษ์ ไสตถยาคม) ● โครงการครูเจ้าฟ้า ในโครงการพระเมตตา สมเด็จพระเจ้า (คุณสุนันทา พิมพ์ศิริ) ● โครงการ Teach for Thailand (คุณวิจิตพล ผลโชค) ● โครงการวิจัยท้องถิ่น สร้างกระบวนการเรียนรู้กับเด็ก (ผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง)

เด็ก		
ประเด็น	รายละเอียด	โครงการ/ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
ลักษณะนิสัย	เด็กต้องตระหนักและรู้จักคุณค่าของตนเอง สามารถวางแผนเป้าหมายชีวิต เข้าใจแก่นแท้ของชีวิต มีสติ สมานะ มีคุณธรรม มีปัญญาที่เกิดจากภายใน มีความเมตตา กรุณา รวมถึงการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ เกิดเป็นความสุขในการเรียน เด็กรักครู ส่งผลให้เด็กกล้าที่จะเรียนรู้ อยากไปโรงเรียน มีวินัยในตนเอง รู้จักวิธีผ่อนคลาย อดทน ไม่ทำอวด นอกจากเด็กควรจะมีค่านิยมและนิสัยที่ถูกต้อง มีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้ชีวิต และรู้วิธีในการนำสิ่งที่ได้ไปใช้เกื้อกูลกัน	● โครงการครูเจ้าฟ้า ในโครงการพระเมตตา สมเด็จพระเจ้า (คุณสุนันทา พิมพ์ศรี) ● โครงการ Teach for Thailand (คุณวิจิตพล ผลโภค) ● โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ/ โครงการคุณธรรมเยาวชนไทย ทำดีถวายในหลวง/ สพฐ. ปฏิบัติการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (ดร.บรรเจอดพร สู่แสนสุข) ● โครงการรากแก้ว – มูลนิธิรากแก้ว (คุณพีรวัศ กี่ศิริ) ● โครงการโรงเรียนสุขภาวะ – IRES (รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง) ● มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน - CCF (ดร.วรากร สามโกเศศ) ● ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (คุณปราโมทย์ โชติมงคล)

ระบบสนับสนุน		
ประเด็น	รายละเอียด	โครงการ/ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
ระบบสนับสนุน	ระบบต้องเอื้อกับเด็กส่วนใหญ่ที่มีโอกาส น้อย	• วิจัยระบบ (นพ.สุภกร บัวสาย) • จังหวัดปฏิรูปตนเอง (นพ.สุภกร บัวสาย) • ชุมชนพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ด้วยระบบ (PL) Mentoring + ห้องเรียน คุณภาพ + Lesson study (รศ.ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา) • สื่อสร้างสรรค์กำลังใจและการเรียนรู้สู่การ เปลี่ยนแปลงผู้เรียนของครู (รศ.ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา) • ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (ดร.ประภาภัทร นิยม) • ประเมินเพื่อพัฒนาโรงเรียน SCHOOL ACCREDITATION/ พัฒนานักเรียน ต้นแบบ –มสส. • TDRI (เมย์ ศรีพัฒนาสกุล) • โครงการ Redesign Education –Asian Leadership Academy (คุณเมย์ ศรี พัฒนาสกุล) • ThaiPBS – (สันติพงษ์ ช้างเผือก) • โครงการระบบการผลิตครู (อ.เพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์) • โครงการ Teach for Thailand (คุณวิจิตพล ผลโคค) • โครงการโรงเรียนสุขภาวะ – IRES (รศ.ดร.ชวลิต ชูก่าแพง) • โครงการเธอคือแรงบันดาลใจ – CPBF คุณดารณี ผลาผล

ระบบสนับสนุน		
ประเด็น	รายละเอียด	โครงการ/ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
		โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน – สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ. (อ.พิทักษ์ ไสตถยาคม)

● คุณปิยาภรณ์ มั่นทะจิตร ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

สรุปประเด็น

“ถ้าท่านลองพิจารณาในฟากของครู มีคนทำเรื่องของระบบสนับสนุนมากที่สุด มีหลายองค์กรทำเรื่องสนับสนุน “ถ้าครูจะเปลี่ยน ระบบสนับสนุนหลายโรงเรียนต้องปรับ ถ้าไม่ปรับครูก็เปลี่ยนไม่ได้” ในขณะเดียวกันก็มีจำนวนมากที่ทำงานกับครู โดยเน้นลงไปในเรื่องของทักษะ และบางส่วนไปที่เรื่องจิตวิญญาณของครู นี่คือนี่ที่ท่านแสดงตัวตนท่านเอง ว่างานของท่านเข้าไปอยู่ในพื้นที่แบบนี้ สิ่งที่ทำไม่มากเท่าไรก็คือไปทำในเรื่องของนิสัยที่บอกว่าไม่รู้ไม่เรียน

ถ้ากับเด็กเราก็เห็นว่ามีคนพูดถึงเรื่องการเข้าไปสนับสนุนเรื่องของทักษะเด็ก อยู่จำนวนหนึ่ง และคุณค่าภายในอยู่จำนวนหนึ่ง เรื่องของทักษะศตวรรษที่ 21 ก็มีคนที่เข้าไปสนับสนุนค่อนข้างมาก รวมถึงเรื่องของความคิดภายในของเด็กก็มีพอสมควร แต่ อันที่เรียกว่าอาจจะมันน้อย ก็คือเรื่องของ Character เรื่องของอุปนิสัยที่อาจารย์บรรเจอดพร พูดบ่อยๆ ว่านิสัยดี เพราะว่าเราอาจจะต้องให้คำจำกัดความ ให้ชัดเจนว่าคำว่า “ดี” มันคืออะไร แล้วเติมเข้ามาเรื่องความสุขของเด็กตรงนี้อาจจะยังไม่ค่อยมี

ตรงนี้เราเห็นเลยว่าเมื่อ mapping ออกมาแล้ว ตรงไหนที่เราทุ่มเท สรรพกำลังลงมาและมีจุดที่ซ้อนกันซ้อนกัน แต่ในบางเรื่องก็ยังมีคนทำงานน้อย คำถามก็คือในพื้นที่ ที่เราทำงานร่วมกันหลายๆ ซึ่งเป็น contribution ของแต่ละโครงการ แต่ละองค์กร ท่านเห็นหรือไม่ว่า เพื่อนเราก็จับอยู่ในพื้นที่และขอบเขตของงานที่ใกล้เคียงกับท่านในเรื่องของการพัฒนาครู ทักษะครู จิตปัญญาครูเห็นชัดเลย เนื่องจากเราต้องพัฒนาเด็กก็จริง แต่เราต้องเปลี่ยน change agent ก่อน เพราะฉะนั้น ดิฉันจะขอพูดเฉพาะครูก่อนว่าเราทำงานพัฒนาครูเหมือนกัน แต่อาจจะคนละเครื่องมือ แล้วเราจะประสานความร่วมมือกันได้อย่างไรหรือไม่ ในขณะที่คิดว่าบางเรื่องที่มีความสำคัญและยังทำงานน้อย เราจะร่วมกันพัฒนาต่ออย่างไร”

กิจกรรมที่ 5 : ท่านจะมีส่วนร่วมในการสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างไร (เวลา 11.00 - 11.25 น.)

วัตถุประสงค์: เพื่อดูว่าผู้เข้าร่วมแต่ละท่านจะมีส่วนรวมในการขับเคลื่อนตามประเด็นที่นำเสนอได้อย่างไร	กระบวนการ : จัดเป็นกลุ่มใหญ่ แต่ละคนได้ Post it สีฟ้า เพื่อเขียนวิธีการในการขับเคลื่อนประเด็นของการเปลี่ยนแปลงครูและเด็กอย่างมีส่วนร่วม
---	---

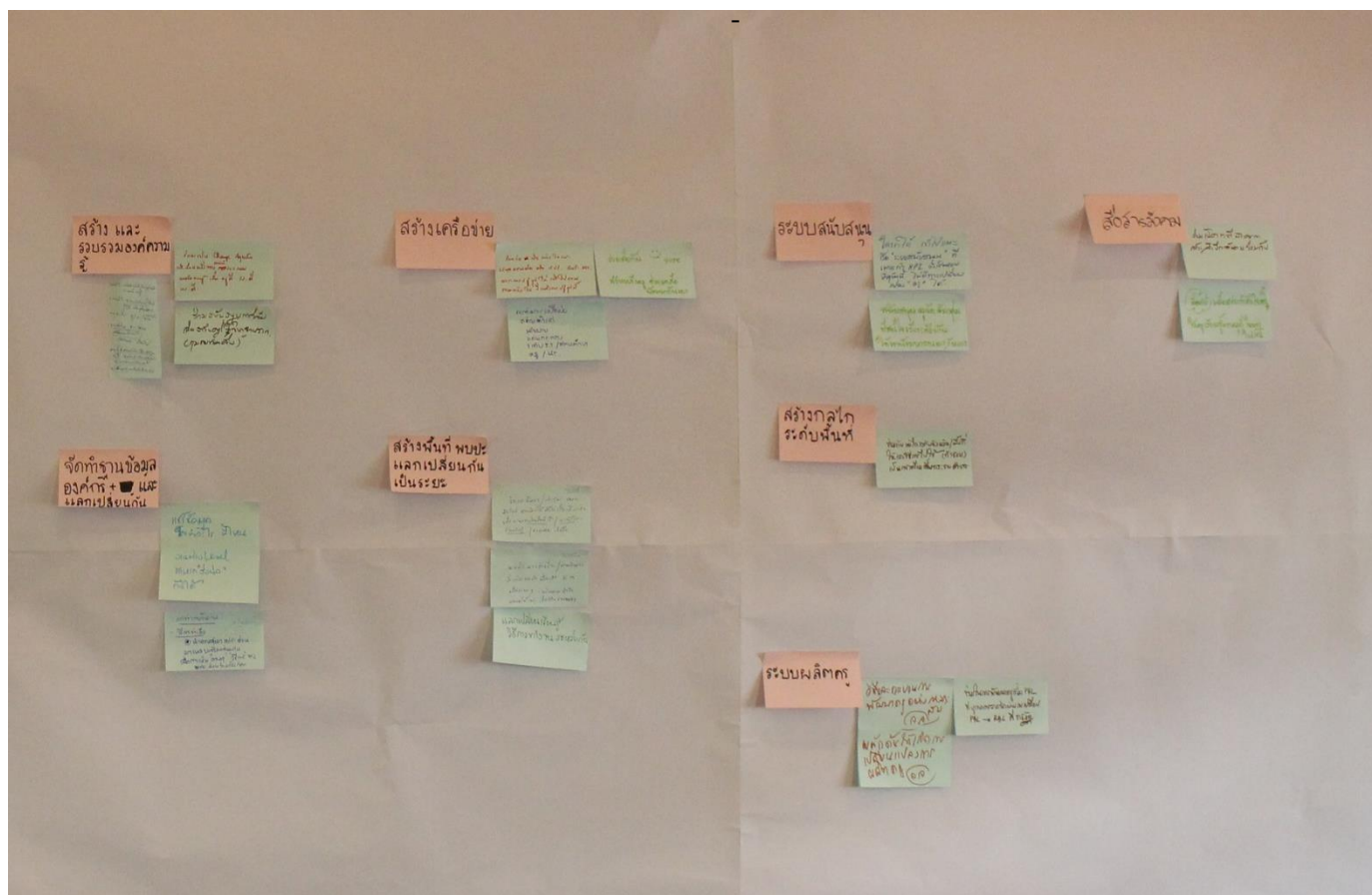
เนื้อหา

คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

ในช่วงเวลาช่วงนี้เป็น session ที่สำคัญช่วงสั้นๆ อยากให้ทุกท่านลองเขียนความเห็นของท่าน เพื่อที่จะมองว่าท่านเห็นภาพนี้แล้ว ท่านคิดว่า เราจะมาทำงานแบบเราด้วยกันไหม และถ้าท่านเห็นเรื่องของการร่วมนั้นท่านเห็นว่าจะร่วมอะไรกันบ้าง ขอความเห็นของท่านค่ะ ใส่ลงไป post it ท่านอยากทำงานร่วมกับคนในห้องนี้หรือไม่ อย่างไร อยากจะทำงานร่วมกันในแนวไหน อยากเห็นกลไกที่จะมาสนับสนุนที่เราจะร่วม ขอให้ทุกท่านเขียนหนึ่งแผ่น หนึ่งความเห็น แต่ถ้าท่านใดยังไม่มีความคิดที่จะร่วมก็ยังไม่ต้องเขียนได้

- สรุปประเด็นและความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน -

ประเด็น	วิธีการ
1) สร้างและรวบรวมความรู้ในการพัฒนาครู	● ทำให้เกิดความรัก / ความสุข / ความดี ความเก่ง ความรู้ ● ทำอย่างไร ประสานพลังเครือข่ายให้มีพลังยิ่งขึ้น สร้างพื้นที่เรียนรู้ร่วมและหนุนให้เกิดการลงมือทำ ● เริ่มทำกับครู / นักเรียนและลามไปที่พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชน ● พัฒนาครู ที่โรงเรียน ในห้องเรียน ● นำความสำเร็จคล้อยออกมาแล้วนำรูปธรรมความสำเร็จมาสื่อสารต่อ ● *ทำในสิ่งที่ทำแล้วคิดว่าได้ผลดีที่สุดต่อไป เชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นที่ยังคงดำรงความเป็นอิสระต่อไป เปลี่ยนตัวเองก่อนแล้วจึงเปลี่ยนคนอื่นต่อไป ● ร่วมสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างครู / เด็ก จากฐานราก (ชุมชนท้องถิ่น) ● ร่วมเป็น Change Agent เป็นส่วนหนึ่งของแกนนำเรื่องรวบรวมองค์ความรู้เรื่องครูดี โรงเรียนดี นักเรียนดี

ประเด็น	วิธีการ
2) จัดทำฐานข้อมูลและแลกเปลี่ยนกัน	• แชรข้อมูล ใครทำอะไร ที่ไหน • งานต่าง Level สามารถ "ส่งต่อ" กันได้ • ควรทำงานร่วมกัน วิธีการทำ คือ นำความรู้ (ทำได้อย่างไร ?) ของแต่ละส่วนมาถอดบทเรียนร่วมกันเพื่อการเห็น "ความรู้" "วิธีการ" ของแต่ละส่วนร่วมกันก่อน
3) สร้างพื้นที่พบปะและแลกเปลี่ยนกันเป็นระยะ	• จัดงานสัมมนา / ประชุมบางหัวข้อที่หลายฝ่ายได้ทำในเรื่องเดียวกันเพื่อหาหนทาง "ร่วมมือยิ่งขึ้น / กระตุ้นให้สังคมรับรู้" / Explore เพิ่มขึ้น • พบปะมาเล่าเรื่อง / ความก้าวหน้าของแต่ละคนทำ เพื่อเป็น KM เป็นระยะๆ แบ่งตามหัวข้อบนบอร์ดใหญ่ เพื่อสร้าง Synergy • แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการทำงานระหว่างกัน
4) สร้างเครือข่าย	• ร่วมกันเป็นพลังในการเสนอความคิดต่อ สปช. สนช. ศธ. หากการปฏิรูปไม่เป็นไปตามคาดหวังในปีแห่งการปฏิรูปนี้ • สร้างร่วมมือกันในการสร้างพลังครู ให้ช่วยเหลือ พัฒนาตนเอง • การจัดการเครือข่ายระดับตั้งแต่นโยบาย ระดับกระทรวง/ระดับโรงเรียน / สถานศึกษา / ครู / นักเรียน
5) ระบบสนับสนุน	• เข้าไปช่วยในโครงการ หน่วยงานใดก็ได้ ที่ต้องการใช้เครื่องมือ KM ไปพัฒนาครูและเด็ก • ใครก็ได้เข้าไปแตะเรื่อง "ระบบสนับสนุน" ที่ เพราะถ้า KPI ยังเป็นแบบนี้ปัจจุบันนี้ ไม่มีทางเปลี่ยนแปลง "ครู" ได้ • สนับสนุนครูจับกลุ่มที่สนใจเรื่องเดียวกัน ให้เขาพัฒนาตนเอง , กันเอง
6) สร้างกลไกระดับพื้นที่	• ร่วมกับกลไกระดับจังหวัด / พื้นที่ ให้เอาวิธีการไปใช้ (ถ้าชอบ) เป็นการเตรียมเรื่องกระจายอำนาจ
7) ระบบผลิตครู	• ร่วมในการพัฒนาครูเรื่อง PBL ที่บูรณาการสาระวิชาผ่านการเปลี่ยน PBL -> RBL ที่ราชภัฏ • วิธีและกระบวนการพัฒนาครูอย่างเหมาะสม • ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตครู
8) สื่อสารสังคม	• ร่วมเปิดเวทีสาธารณะ สร้างสำนึกสังคมร่วมกัน • สื่อสาร เพื่อสร้างกำลังใจครูดี ให้ครูเรียนรู้จากครูดีในพื้นที่ใกล้กัน

- **ดร.ประพนธ์ ผาสุกยิต** ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้ เพื่อสังคม (สคส.)

“ผมพูดตาม post it ที่บอกว่าก่อนหน้านี้เลิกทำไปแล้วกับครูเพราะว่าทำไปแล้วไม่ได้ผล ไปสอนนิสิตให้เรียนรู้ ให้กระบวนการ KM แต่พอครูกลับไปโรงเรียน ครูก็ไม่มีเวลาทำ ผอ.บอกให้ทำในนี้ทำนี่ เพราะจะมีการตรวจโรงเรียน อะไรแบบนี้ ผมก็เลยบอกว่าเลิกทำไปแล้ว ร่วมกับใครก็เลยไม่มี ก็เขียนไว้ว่า **ใครก็ได้เข้าไปแตะเรื่องสนับสนุนที เพราะถ้า KPI ยังเป็นแบบนี้ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงครูได้เลย**”

- **ดร.สิริกร มณีรินทร์** ประธานอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้

“คิดว่าวันนี้เรามาพูดปัญหา มาพูดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูและเด็กมาเยอะมากหลายเวที วันนี้ดิฉันอยากจะเป็น **How to** อยากจะเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม ต้องเรียนว่าวันนี้มีความรู้สึกกังวลมาก ถึงแม้จะเห็นแสงสว่างปลายอุโมงค์ เห็นคนอย่าง อาจารย์ประภาภัทร นิยม ที่เข้าไปเป็นสปช. แต่เนื่องจากเวลาในการปฏิรูป นาที่ทองแบบนี้เป็นเวลาสั้น พูดกันเสมอว่าปีหนึ่งๆ ตัวดิฉันที่ได้รับโอกาสเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ดิฉันเห็นสิ่งหนึ่ง คือว่าวันนี้ บ้านเมืองเรามีวิกฤติในลักษณะต่างคนต่างทำ เจาะทะลุ. เองมีคณะกรรมการปฏิรูปอยู่ที่สพฐ. ท่านกมลก็ตั้งผอ.เขต เป็นกำลังในการปฏิรูปของท่าน กองกำลังหนึ่งซึ่งเป็นคนละกองกับปฏิรูปการเรียนรู้ ดิฉันขอตั้งคำถามว่าอะไรกันนี้. อยากจะเชิญชวนทุกท่านที่อยู่ที่นี่รวมเป็นพลังในการเปลี่ยนแปลงที่เรียกกันว่า **Change Agent** เราช่วยกันรวบรวมครูดี นักเรียนดี เป็นเครือข่าย โดยกรอบหน้าที่ของดิฉันเป็นประธาน คณะอนุกรรมการเรียนรู้ วิสัยทัศน์หนึ่งที่ดิฉันคิดว่าสำคัญมาก คือ **“รวบรวมองค์ความรู้”** ที่เกี่ยวกับปฏิรูปการศึกษา **“เรียนรู้”** อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การ **“ขยายผล”** เพราะฉะนั้น พอเปลี่ยนรัฐบาลนี้ก็หมดไป เรื่องที่สอง ร่วมกันเป็นพลังเสนอความคิดต่อ สปช. สนช.และกระทรวงศึกษาธิการ การปฏิรูปที่เราฝันเอาไว้ตรงกันหมด และที่เราฝันไว้ที่นี้เราเน้นที่อินเนอร์ของครู เด็ก ถ้าการปฏิรูปไม่ได้เป็นไปตามคาดหวังในปีการปฏิรูปครั้งนี้ เราต้องลุกขึ้นพูด ว่าไม่ใช่แล้วนะ! ”

- **ดร.วรกรรณ์ สามโกเศศ** อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

“ผมคิดว่าเรามาเป็นการพบปะครั้งแรกของเรา ที่ผมจะเสนอคือเราน่าจะพบปะกันอีก มีใบงานที่แต่ละคนทำก้าวหน้าไปแค่ไหนแล้ว เรื่องที่สอง เฟสต่อไป อาจจะจัดประชุมกลุ่มแยกมากขึ้น เพื่อให้ลงรายละเอียด เพราะแต่ละคนก็ทำงานกันหลายอย่าง”

- ผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยท้องถิ่น

“มองสองประเด็น เรื่องแรก น่าจะมีการร่วมกัน สร้างและค้นหาความรู้ ผมไม่เชื่อว่าการปฏิรูปมันลอยอยู่ ของจริงมีอยู่ที่เสร็จแล้วและกำลังดำเนินการ ถ้าร่วมกันสร้างในพื้นที่ต่างๆ ในแง่วิจัย ค้นหาความรู้มาได้ รวมสนับสนุนการวิจัย ที่สร้างเด็กและครูจากฐานราก เรื่องที่สอง พอเห็นมีของจริงต้องนำมาสื่อสาร เพราะไปสื่อสารนโยบายอย่างเดียว ผมไม่ค่อยเชื่อนโยบายสื่อสารจากข้างล่างให้ตื่นตัวและนโยบายก็เอาด้วย”

- คุณสมหมาย ปาริจจัดต์ รองประธานกรรมการ บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน)

“ผมเสนอว่าอย่างน้อยพื้นฐานน่าจะมีการแชร์ข้อมูล เช่น ลักษณะโครงการคืออะไร คือส่วนของการทำความเข้าใจ ส่วนของเทรนนิ่ง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พื้นที่อยู่ที่ตรงไหน และต่อไปอย่างไร มีการเชื่อมข้อมูลที่จะให้รู้ว่าใครทำอะไร ต้องการอะไร การจะนำไปสู่การปฏิรูปในหนึ่งปี ที่เราอยากได้ทั้งหมด จะเริ่มอย่างไร ถึงจะลูกกลมต่อไป ฟังๆ ดูแล้ว ตอบเร็วๆ อย่างที่ อาจารย์ปราโมทย์ไปเริ่มที่ไฮสคูล น่าจะใช้ เพราะไม่อย่างนั้นพอเปลี่ยนผู้บริหารโรงเรียนก็จะมีปัญหา ตำแหน่งที่สูญพันธุ์ไปแล้วในประเทศไทยคือ ตำแหน่งครูใหญ่”

- ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา สกว.

“คิดว่าจะร่วมกับกลไกระดับจังหวัด ที่ร่วมก่อตั้งขึ้น เพื่อเอาไปใช้ในพื้นที่ตัวเอง เช่นจะมีสภาพการศึกษา จังหวัด หรือร่วมกับกรรมการสถานศึกษาที่อยากจะรู้เรื่องนี้ เขาชอบนะ ผมก็จะยินดีไปนำเสนอ น่าจะสอดคล้องกับการเตรียมการเรื่องการกระจายอำนาจ เพราะว่าเราสามารถดูแลได้เอง ถ้าเกิดเขาชอบ”

- ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ โครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (Teacher coaching)

“จุดมุ่งหมายภาคนี้คือเวทีพูนพลังครู ดิฉันก็คิดว่าถ้าจะอยากเข้าไปมีส่วนร่วม คือทุกคนพัฒนาครู จะเข้าไปร่วมการพัฒนาครูอย่างเหมาะสมนี้ บริบทของพื้นที่ควรจะเป็นอย่างไร และก็นำไปสู่เป้าหมายว่า ผลักดันให้หน่วยงานหลัก โดยเฉพาะ สพฐ. ซึ่งมีงบประมาณในการพัฒนาครู 1) เปลี่ยนวิธีพัฒนาครู 2) ต้องร่วมมือเป็นพลังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตครูให้ได้ ในคณะครุศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ เพราะว่าป็นต้นทางที่ทำให้การพัฒนาครูบิดเบือนไปเยอะ...จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบผลิตครู และ 3) ครูที่มีอยู่แล้วพัฒนาเขาให้เต็มศักยภาพ ขอเดิมนิดเดียวที่ทุกคนสรุป จากที่ดิฉันได้ลงพื้นที่ ทุกคนไปเน้น

เรื่องทักษะการสอน ทักษะการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดี สิ่งที่เราพบคือสืบเนื่องจากระบบผลิตครู วิชาพื้นฐานที่ครูไปสอนไม่มีเท่าที่ควร อันนี้คิดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต้องเป็นพื้นฐานด้วยและส่วนทักษะการสอนนี้ครูต้องมี

- **คุณสมหมาย ปาริจฉัตต์** รองประธานกรรมการ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

“ผมคิดว่าเราพูดเชื่อมโยงกันหมด และตอบถูกทุกข้อ ขอตอบทีละประเด็นให้เห็นภาพรวมมากขึ้น ประการแรก ทำอะไร ทำให้เกิดความรัก ความสุข ความดี ความรู้ ความเก่ง ประการที่สอง ทำอย่างไร ประสานพลังเครือข่าย ให้มีมากขึ้น ให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือทำ ประการที่สาม ทำกับใคร เราทำกับครู กับนักเรียน ต่อไป พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ประการที่สี่ ทำที่ไหน ที่ห้องเรียน พื้นที่ นี่คือการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งหมดให้เกิดรายละเอียดที่เกิดความชัดเจน ให้เกิดความเข้าใจ ให้มีการติดตามผลด้วยจริงหรือเปล่า ตอบถูกหรือเปล่า และการสื่อสารสาธารณะเห็นด้วยอย่างยิ่ง สิ่งที่ต้องการมากที่สุดคือการเป็นรูปธรรม เราพูดนามธรรมสัก 80 เปอร์เซ็นต์ ทำรูปธรรมสิ่งที่เราทำมาให้ได้รับรู้และคล้อยออกมาเอาไปทำได้ และมีสิ่งสนับสนุนด้วยก็จะเกิดชัดเจน ฉะนั้น ทำในสิ่งที่เราทำมาแล้วคิดว่าได้ผลดีที่สุดต่อไป และเชื่อมโยงกับเครือข่ายที่ยังคงเป็นอิสระของตนเองต่อไปด้วย ไม่ครอบงำซึ่งกันและกัน เปลี่ยนองค์กรตัวเองก่อน และเปลี่ยนคนอื่นต่อมารับ”

- **คุณพิญพวรรณ จิตตะเสนีย์** ผอ.สสส. สำนัก 4 สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และ ครอบครัว

“เรามาอยู่ตรงนี้เป็นเครือข่ายที่ทำเรื่องครูและเด็ก แต่พิจารณาดูแล้วมีระดับนโยบาย มีระดับสนับสนุนระดับโรงเรียน ระดับครู จริงๆ ถ้าได้เจอกันครั้งหน้า ที่ อาจารย์วรภากรณ์เสนอ จัดกลุ่มพวกนี้เสีย จะได้ว่าพลังเราอยู่ตรงไหนบ้าง ไม่ใช่เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไปกระจุกรวมกันเลยไม่ว่าพัฒนาหรือไปทางไหน”

กิจกรรมที่ 6 : ชวนคิดชวนคุย “เวทีภาคีพูนพลังครู” เวทีเรียนรู้และเครือข่ายเคลื่อนงาน: เราจะทำงานร่วมกัน

วัตถุประสงค์: เพื่อร่วมมือกันสร้างเวทีภาคีพูนพลังครู	กระบวนการ: พุดคุยแลกเปลี่ยนในกลุ่มใหญ่
---	---

เนื้อหา

- **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

ตั้งแต่เข้าเรา来做 mapping กัน เริ่มต้นว่าเราอยากเห็นครูและนักเรียนเป็นอย่างไร แต่ละท่านทำอะไรอยู่ตรงไหน แล้วทำ mapping ออกมาอย่างที่เรารับเห็น เมื่อเรามองภาพใหญ่ ภาพที่ได้สักครู่นี้ มันเป็นภาพของเวทีนี้เลย เวทีภาคี ทุกท่านก็แนะนำแล้ว พุดคุยกัน ได้เวทีภาคี แต่ที่เราจะพุดต่อไปนี่ เป็น**เวทีพูนพลังครู เป็นเวที empower ครู** สุดท้ายเราคิดมาหนึ่งเวที แต่เราได้สองเวที อีกเวทีคือ **เวทีของภาคี** แต่ที่เราตั้งใจใช้เวลาครึ่งวันคือ **“เวทีพูนพลังครู”** อยากให้คุณปิยาภรณ์ ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล ลองบอกร่างความคิดมาว่าสยามกัมมาจล จะคิดทำอะไร กับเวทีพูนพลังครู

- **คุณปิยาภรณ์ มั่นตะจิต** ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

จากภาพจะเห็นว่าเรามีการทำงานกับครูและระบบมากทีเดียว แต่ละโครงการใช้เครื่องมือพัฒนาครูที่ต่างกัน สยามกัมมาจลก็เลยตกผลึกความคิดว่าถ้าเราจะมีเวทีกลางๆ แล้วทำเป็น**เวทีเรียนรู้ของครู** โดยแต่ละองค์กรช่วยส่งครู Good Practice เข้ามา อย่างที่ได้มีหลายท่านถามว่าทำไมครู Good Practice 16 ท่านที่เราแนะนำตรงนิทรรศการไม่ได้มา ถ้าหากเกิดเวทีก็จะมี**ครูมาเล่าเรื่อง How to ที่สร้างความสำเร็จของแต่ละท่าน** ซึ่งก็จะกระจายอยู่ในความเก่งหลายทักษะมาก แล้วก็ไปทำให้เด็กเกิดทักษะการเรียนรู้หลายๆ เรื่อง หรือบ้างก็ไปทำให้เด็กเกิดอุปนิสัย หรือนิสัยที่ดีด้านต่างๆ How to เหล่านั้นไม่ได้อยู่ที่เรา แต่ How to เหล่านั้นอยู่ที่ครู แล้วก็อยู่ที่ครูจำนวนมาก การปฏิรูปการศึกษาหรือระบบที่ท่านอยากจะเปลี่ยน **สุดท้ายแล้วคนที่จะเป็นนักมวยตัวจริงที่จะทำงานกับเด็กคือ “ครู”** เพราะฉะนั้นเราจึงเสนอตัวว่า ถ้าท่านทั้งหลายเห็นว่าท่านทำโครงการหลายโครงการที่หนุนครูทำอะไรดีๆ แล้วเกิด Good Practice ไม่ว่าจะเป็นครูสอนดี ครูคุณธรรม ครูเศรษฐกิจพอเพียง ครู Critical Thinking ครูวิจัย ครูอะไรต่างๆ แต่ละครูนั้นเขาใช้เครื่องมือพัฒนาเด็กต่างกัน แต่ปลายทางเขาจะได้เด็กอย่างที่ท่านว่ามากน้อยแตกต่างกัน ไม่มีเครื่องมือไหนที่ดีที่สุด แต่ว่าสามารถยืมติดมาใช้กันได้ เพราะถ้าเป็นแบบนี้ เวทีกลางๆ แบบนี้จะสามารถที่จะไปหนุนครูจากแต่ละเครือข่ายมาทำ KM ร่วมกันได้หรือไม่ เพื่อที่จะไปเสริมงาน และการขับเคลื่อนงานของท่านเองด้วย อีกทั้งยังเกิดประโยชน์กับบ้านกับเมืองด้วย อันนี้ก็เป็นแนวคิดที่จะชวนภาคีมาร่วมกัน มาเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยที่สยามกัมมาจลอาสาที่จะร่วมกันเป็นกองเลขๆ ที่ท่านเห็นว่าจะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้

แบบนี้ได้ เพราะฉะนั้นอย่างที่อาจารย์หมอวิจารณ์พูดก็คือ วงแรกก็คือวงครู วงที่สองก็คือแม่ข่ายทั้งหลายที่ยังจะต้องมาเจอกัน ซึ่งดิฉันก็เสนอให้ภาคีหลักๆ ที่เราเข้ามาเป็น Steering Committee เพื่อที่ท่านจะได้ให้ความเห็นเรื่องการจัด KM ของครูในประเด็นต่างๆ ในขณะที่เดียวกันท่านก็จะได้นำของจริงที่ครูได้สะท้อนไปคิดต่อในเรื่องการขับเคลื่อนเชิงนโยบายในโครงการ องค์การของท่าน ตรงนี้หากท่านเห็นด้วยก็ร่วมกันทำสองวงดังกล่าว แล้วจัดให้มีวงแบบนี้เป็นระยะๆ ในขณะที่วงเรียนรู้ของครูสามารถมาเรียนรู้ในพื้นที่แบบนี้ได้ และพร้อมทั้งไปเรียนรู้ในพื้นที่ของโรงเรียนได้ แล้วบางโรงเรียนก็เกิดอยู่แล้วในเรื่องของ Whole School Approach เราก็ไปทำ KM ที่โรงเรียนเลยแล้วเอาเพื่อนในโครงการอื่นไปทำ KM ในพื้นที่ที่จะเป็นการ Empower ให้เขาขยายผลได้ การเรียนรู้ที่พูดถึงเป็นการเรียนรู้แบบ Face to Face แล้วก็เสริมพลังครู ดังที่ท่านบอกว่าอยากเห็น Spirit ครู อยู่ตรงนี้ด้วย ในขณะเดียวกัน ณ เวลานี้ที่เราทำ KM กันอยู่ในยุคที่ IT ก้าวหน้าขนาดนี้ คงจะไม่ได้คาดหวังแค่ Empower ครูจากเครือข่ายต่างๆ ที่จะเข้ามาร่วมเรียนรู้เท่านั้น แต่น่าจะเอาความรู้ที่ขยายผลและเกิดการเรียนรู้ออนไลน์ในไซเบอร์สเปซด้วย ซึ่งสยามกัมมาจลเราก็เตรียมพื้นที่เก็บคลังความรู้ที่ได้นำเสนอเป็น **นิทรรศการในเว็บไซต์** และในเว็บแบบนี้ก็มีพื้นที่ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน พื้นที่ที่จะใส่คลิปวิดีโอ มาวันนี้ถ้าจะบอกว่าครูสอนดี ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าดีจริง ไม่มีอะไรจะอธิบายได้ดีไปกว่าคลิปในห้องเรียน พื้นที่ไซเบอร์สเปซจึงเป็น Platform เรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้นไปอีก ดิฉันทดลองใส่ข้อมูลครูทั้ง 16 คน วันนี้เราไม่ได้ปรับเว็บอะไรเลย ท่านสามารถที่จะลองดาวน์โหลดข้อมูลทุกอย่าง รวมทั้งรูปด้วยไปใส่ในเว็บท่านได้ทันทีเดี๋ยวนี้นี้ และถ้าจะร่วมมือกัน เราสามารถที่จะพัฒนาไซเบอร์สเปซแบบนี้เป็นไซเบอร์สเปซรวมร่วมกันได้ในอนาคต

- **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

สรุปว่าอย่างนั้นนะครับ ว่าที่คิดไว้ก็คือต้องการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ของครูขึ้นมาอีกพื้นที่หนึ่ง ที่จริงมันมีพื้นที่อยู่ก่อนแล้วนะครับ คุณหมอสุภกรทำเยอะมาก แล้วก็อาจมีวงอื่นอีกนะครับ ส่วนที่คุณเปาคิดไว้ก็จะเป็นอีกพื้นที่หนึ่งนะครับ ที่เป็นทั้งพื้นที่จริงและพื้นที่เสมือน พื้นที่เสมือนก็คือว่า 24 ชั่วโมง 7 วัน 365 วันเลย ก็คือ Any Time Any Where ที่เรียนรู้ได้ เป็น**ความรู้แบบ Practical Knowledge ปฏิบัติจริง** ใส่เข้ามาไว้ในเว็บไซต์ แล้วก็ทั้งพื้นที่จริงมาแชร์กัน แล้วพื้นที่เสมือน เป็น Inclusive ไม่ใช่ Exclusive หมายความว่าใครๆ เข้าได้ แต่ว่าคนที่เข้ามาแชร์เรื่องนี้ก็คือ Best Practice นี่ ไม่ใช่ Perfect Practice นะ ก็คือดี ดีในระดับที่เรียกว่าน่าจะให้คนอื่นได้เรียนรู้ได้ก็จะเป็นการเชื่อเชิญมา คือไม่ใช่คนนี้บอกว่าดี หรือมีคนบอกว่าดี แล้วเชิญเลย ไม่ใช่ แต่มันต้องละเอียดแบบที่เขาทำตัวอย่างมาให้ดูนี่ คือดีมีคนบอก คุณสมหญิงบอกว่าคนนี้ดี คนจะจัดเวทีนี้ต้องไปดูก่อน ไปคุยก่อน คือมีความละเอียด ของจริง แต่ไม่ใช่ perfect นะ perfect ไม่มี หวังว่ากระบวนการนี้จะเกิดทำให้ครูทั่วประเทศเลยมีโอกาสได้เรียนรู้ ถ้าเขาตั้งใจ ก็มีโอกาสดูได้เรียนรู้ นี่คือสิ่งที่เรา ตอนนี้ก็ขอความเห็นแล้วครับว่าควรที่จะทำหรือไม่ทำอะไรอย่างไร โยงกันอย่างไร

- มีปัจจัยทอนกำลังครูมากในขณะนี้
- วิธีการเปลี่ยนครู ๒๐,๐๐๐ คนในระบบ ทำให้ถึงอย่างไร - ยุทธศาสตร์ที่จะไปถึงคืออะไร
- เวก์พูนพลังครู เป็นภาพเล็ก มองครูเป็นรายคน
- ลงมือทำเลย
- จัดอง แลกเปลี่ยนครูในพื้นที่ ^{มีจิตวิญญาณ} ให้ครูเกิดพลัง ช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สอนให้เด็กคิด
- ทำ ระดับ ก เวก์เครือข่ายกัลยาณมิตร + ทำกับผู้บริหาร ๒ ขยายผล โดยแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างร่วมด้วย
- หาเครือข่าย พันธมิตร ความรู้ ช่วยในงานที่ทำอยู่คล่องง่ายขึ้น
- มีความรู้เรื่องกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม เครื่องมือช่วยครูในการออกแบบการเรียนรู้ ที่จะแบ่งปันได้
- ขยายผลไปหมด / หมด
- จับมือกัน รวมพลัง
- ถอดบทเรียนความสำเร็จ / ความล้มเหลว ~~ผล~~ ในการจัดการเรียนการสอน
- ถอดบทเรียนครูดี สร้างแรงบันดาลใจให้ครูอื่น
- ส่วนที่เราทำอยู่ เป็น ส่วนไหนของภาพใหญ่

● **คุณสมหมาย ปาริจฉัตต์** รองประธานกรรมการ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

“ผมเข้าใจเจตนารมณ์ที่ต้องการจะเอาครูที่มีทักษะที่สำเร็จแล้วได้ผลมาพูด มาพูดสิ่งที่ดีๆ นี่ผมเข้าใจ แต่เวทีทุกครั้งจะมีปัญหาสิ่งที่ไม่ดีเกิดขึ้น ครูจะมาบ่น มาระบายกับสิ่งที่เขาเผชิญ ตรงนี้การจัดการกับปัญหา ข้อจำกัดของเขา เราจะจัดอยู่ใน KM ด้วยหรือไม่ เขาจัดการปัญหาข้อจำกัดที่ครูเผชิญอย่างไร ประเด็นตรงนี้เราต้องรับรู้ด้วยว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงอำนาจ ในเชิงระบบโครงสร้าง เขาได้ทำอะไรไปหรือไม่อย่างไรแล้ว เรื่องการบริหารงานบุคคลก็ดี เรื่องครูพลอมการศึกษาก็ดี ตรงนี้ถ้าเราไม่รู้ เราก็คุยกันแต่เรื่องดีๆ ไม่สามารถจัดการปัญหาที่ไม่ดีของเขาได้ เราจะจัดการช่วยอย่างไร แล้วเขามีวิธีการจัดการกับปัญหาอย่างไร เรื่อง สตง. อย่างนี้ ทำให้ไม่สามารถใช้งบประมาณพัฒนาครูได้”

● **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

เราจะเชิญอาจารย์บรรเจอดพร อาจารย์พิทักษ์ มาร่วมด้วย จริงๆ แล้วเราจะรวบรวมไว้แล้วก็จะมีส่วนที่จะเสนอเข้าไปตาม Authority นะ เรามีอาจารย์ประภาภัทร เรามีท่านที่ปรึกษารัฐมนตรี ที่ปรึกษารองนายกฯ อาจารย์ปราโมทย์ ผมว่าเรามีช่องทาง

- **นายแพทย์สุภกร บัวสาย** ผู้จัดการสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)

ที่สมหมายพูดประเด็นนี้ ที่แรกผมคิดว่าผมคิดว่าจะนิ่งไว้ก่อน พอพูดประเด็นนี้ผมก็เลยขอตามน้ำไปเลยครับ คือแม้แต่ประเทศที่ประสบความสำเร็จพอสมควรในการปฏิรูป เร็วๆ นี้ ผมไปอ่านข่าววิวประสพการณ์ของฮ่องกง ที่เขาปฏิรูปมาตั้งแต่ปี 1997 ประมาณนั้น แล้วเขาทำอะไรสำเร็จหลายอย่างพอสมควร แต่ว่าเขามีอันหนึ่งที่เขาประเมินว่าปัญหาใหญ่ของการปฏิรูปซึ่งทำให้ก้าวไปไม่ได้เร็วเท่าที่ควร เขาเรียกว่ามันเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า Bottle Neck ก็คือหมายความว่า ความคิดดีๆ ในการปฏิรูปทั้งหลายมันไปลงที่ครูหมด พอมันลงไปที่ครูหมด แม้ว่ามันจะเป็นความคิดที่ดี ครูก็ไม่มีแรงที่จะทำ นั่นหมายความว่าประเทศที่มีความคิดค่อนข้าง Progressive แล้วก็ทำอะไรเห็นหน้าเห็นหลังพอสมควร แล้วทีนี้ของเรามันจะคล้ายๆ ตอนนี สภาพออย่างที่พี่สมหมายว่ามันมีปัจจัยที่ทอนกำลังครูเยอะ เรากำลังพูดถึงปัจจัยที่อาจารย์จะไปเติมกำลังให้ครูใช่ไหมครับ แต่ว่าปัจจัยที่ทอนกำลังครูขณะนี้มันมีมาก ขนาดที่ว่าถอนปัจจัยที่มันทอนกำลังครู แค่นี้มันก็ช่วยครูได้เยอะแล้วนะครับ นั่นคือประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สองก็คือประเด็นที่ท่าน อ.สิริกร พยายามพูดก็คือเรื่องการพัฒนาครู คือตอนนี้เราพยายามทำในลักษณะที่เรียกว่าพยายามที่จะเอาความรู้ในการจัดการเรียนการสอนเข้ามา เป็นความรู้ทางเทคนิคของครู ทำนองนั้น เป็น Community ของการปฏิรูปครูที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แต่ประเด็นก็คือว่าเรามองข้ามข้อดีไปนิดได้ไหมว่าถ้าครูทั้งประเทศ 6 แสนคน มันจะมีวิธีการเปลี่ยนครู 6 แสนคนได้อย่างไร ถ้าเรามองตรงนี้ไม่ออก สิ่งที่เราทำตรงนี้นั้นก็ไม่มีอะไรเสียหายหรอกครับ แต่มันจะไปถึงครูมากน้อยแค่ไหน มันก็จะถึงเฉพาะครูที่ชอบเว็บไซต์เรานะครับ เป็นบัวที่พร้อมจะบานอยู่แล้ว แต่ว่าข้างล่างอีกเยอะแยะมันไปไม่ถึงเขา ดังนั้นว่าไปแล้วถ้ามองเป็นยุทธศาสตร์สักชนิดหนึ่งว่า 6 แสนคนจะไปถึงเขาอย่างไร สิ่งเราเตรียมขณะนี้ทำให้มันตอติดชะ สยามกัมมาจลทำได้ไม่ตลอดทางหรอก แต่อย่างน้อยทำให้มันเห็นเส้นทางว่ายุทธศาสตร์ที่จะนำไปถึงครู 6 แสนคนคืออะไรแน่ อาจารย์ก็จะมีจิ๊กซอว์ที่คนรับช่วงต่อไปทำงานต่อได้

- **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

ที่เราคิดไว้ เราคิดไว้เป็นแบบ Think Big เมื่อก็ท่านช่วยกัน Think Big แล้ว แต่ว่าเวลาเราจะมาทำเครือข่ายนี้มันจะใช้ยุทธศาสตร์แบบ Act Small แต่ไม่รอนะ ทำทันที แล้วก็เห็นเลยนะก่อนหน้านี้ผม ก่อนช่วงที่ผมขึ้นมาเนี่ย ทุกท่านเลยนะ คุณสิริกรอย่างนั้นะ มองภาพใหญ่ ทุกคนต้องการมองภาพใหญ่ ซึ่งก็ดีนะ คุณสมหมายก็มองภาพใหญ่ หมอสุภกรก็มองภาพใหญ่ แต่ที่เราคุยกันนี้เราคุยเรื่องเล็กๆ เป็นเวทีพูนพลังครู มองที่ครูเป็นคนๆ หรือมองที่โรงเรียนอะไรอย่างนี้นะครับ แต่ขณะเดียวกันก็เป็นเครือข่าย เป็น PLC ด้วย แต่ว่าท่านก็แนะนำว่าพอได้ประเด็นแล้วต้องมองให้เห็นเป็นภาพใหญ่ด้วย เพื่อไปเปลี่ยนภาพใหญ่ให้ได้ หมอสุภกรกับบอกว่าต้องมีกลไกที่จะไปถึงครูทั้ง 6 แสนคนด้วย ก็ช่วยกันคิดนะครับว่าจะทำอย่างไร แต่อย่าลืมว่าที่สยามกัมมาจลอาสามานี้ไม่มีปัญญาท่านะครับ ไม่เก่งนะครับ ตอนหมอสุภกรพูด ผมก็คิดในใจ ก็ สสค.สิ ผมนึกในใจนะครับ

- **คุณปรามิพย์ โชติมงคล** ผู้อำนวยการศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ

ผมคิดว่าทั้งหมดนี้ดีหมด จะมองภาพใหญ่ วันนี้เราเป็นองค์กรการกุศลภาคเอกชนที่มีความตั้งใจดี ๆ ทั้งนั้น ครูดี ๆ ยืนอยู่ที่นี่ ศ.นพ.วิจารณ์ วิจารณ์ มีเยอะ คำถามก็คือว่าถ้ามองภาพใหญ่เหมือนหมอสุภกร รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ เขาได้ยินเราแล้วเขาจะคิดเหมือนเราไหม เขาจะทำไหม ผมคิดง่าย ๆ ง่าย ๆ ก่อน ถ้าผมไปบอกกับเขต แล้วเขตเขามีอะไรบ้าง ขณะนี้เริ่มนะ เขาก็จะทำ แต่ว่าเขาทำแค่ไหนเราไม่รู้ **ประการที่สอง เห็นด้วยกับอาจารย์วิจารณ์ทำเล็ก ๆ** พระเจ้าอยู่หัวมีพระราชกระแสเข้ามาผ่านทางคณะองคมนตรี ท่านพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ บอกให้ไปทำ อย่าไปยุ่งกับราชการ อย่าไปยุ่งกับ ส.พ.ร. อย่าไปยุ่งกับ กระทรวง เขาจะไม่ทำไม่รู้แหละ อย่าไปยุ่งกับเขา ช่างเขาเถอะ เราไปทำในสิ่งที่เขาไม่ทำ ในสิ่งที่เขาไม่คิดจะทำ แล้วเราก็ก็นำไปทำของเราอย่างนี้ เล็ก ๆ และทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง ถ้าเขาเห็นดี เขาก็มาเอาไป ถ้าเขาไม่เอาไปจะทำยังไงล่ะ บ้านเมืองก็มีแค่นี้แหละ เราก็ก็นำ ผมเห็นด้วยทุกอย่างเลยว่าจะมีเวทีนี้อีก แต่ฝากไว้ว่าอาจารย์วิจารณ์รู้ว่าปฏิรูปการศึกษามาตั้ง 40 - 50 ปีนี้ คิดดี พุดดี เขียนดี แต่มันไม่ได้ทำ ทำเลย ผมเห็นด้วย ของผมบอกว่าทั้งหมดที่ดี ๆ ที่กรุงเทพฯ พวกเรา ผมอยากเชิญไปเห็นกับตัวที่โรงเรียนวัดรางบัว หรือไปเห็นที่เราทำแห่งแรกที่บางมุลาค ไปเห็นกับตาตัวเองสักครั้งหนึ่ง ไปเห็นก่อนแล้วค่อยไปคิด ทำทั้งโรงเรียน ตรงนี้มันตอบโจทย์ได้เกือบหมดเลย ทำไปปฏิบัติไม่ได้ไม่รู้ แต่โรงเรียนที่ทำคะแนน O - Net มันดีขึ้นทั้งโรงเรียน เด็กจบแล้วเข้าธรรมศาสตร์ จุฬาฯ มหิดล ซึ่งเมื่อก่อนเข้าไม่ได้เลย ดีไม่ได้ไม่รู้ก็ไปวัดผลตรงนั้น เพราะฉะนั้นฝากตรงนี้อาคิดแล้วลงมือทำ ถ้าไม่ลงมือทำไม่มีวันไปบอกกับใครได้

- **ดร.บรรเจตพร สุ่มแสนสุข** เครือข่ายโรงเรียนนาร่องปฏิรูป (สพฐ.)

ในฐานะที่อยู่กับครูมาเยอะ อยากตอบคุณหมอสุภกรก่อนเลย คุณหมอสุภกรอาจไปเจอแล้วหมดกำลังใจกับครู แต่ดิฉันยังเชื่อว่ายังมีครูที่ดี ดิฉันสามารถหาได้ร้อยคนแน่นอน หาได้ในเวลาไม่นาน คือเราทำงานในหลายโครงการ เราเห็นว่าคุณครูที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างนั้น แต่มันมากระทบอย่างที่เราอาจารย์ประพนธ์ว่าจริง ๆ คือ KPI ที่บอกว่าครูจะต้อง คือครูก็ยังมึนงง มีลูกที่ต้องเลี้ยง ต้องกิน ต้องซื้อรถ ผ่อนรถ ผ่อนบ้าน ตามประสา KPI ที่มันจะทำให้คุณครูได้เงินเดือนเพิ่ม เลื่อนขั้น มันไปทางนั้น ครูก็ถูกกระทบซึ่งไปซึ่งมา กลับมาอยากเป็นคนดีก็สอนเด็กดี เดี่ยวก็ต้องกลับไปทำผลงาน เพราะฉะนั้นสองอย่างที่น่าทำไปพร้อม ๆ กันอย่างที่คุณท่านว่าก็คือ **ลดอะไรที่มันทำให้ผลกระทบกับจิตใจครู KPI ก็ควรเปลี่ยนไปในทางที่ควรจะเป็น แต่ดิฉันเชื่อว่าพลังของการสื่อสาร ดิฉันเชื่อว่าถ้าจัดวงอย่างที่คุณหมอว่าแต่เราไม่ได้จัดวงโดยคนส่วนกลางเท่านั้น ให้เขาได้กำลังใจจากกันและกันในพื้นที่ของเขา ไม่ต้องมากรุงเทพฯ ถ้าเขาอยู่มุกก้อย เขาต้องได้กำลังใจจากคนมุกก้อยด้วยกัน ไม่ต้องถึงไปเสี่ยงใหม่ด้วยซ้ำ พลังแบบนี้จะทำให้คุณครูที่ถูกเหวี่ยงไปเหวี่ยงมาระหว่างอาจารย์ชำนาญการพิเศษกับการเป็นครูดี แกกก็จะถูกเหวี่ยงไปเหวี่ยงมา แกกก็จะกลับมาที่สำนึกของความเป็นครู สุดท้ายมันก็มาสำคัญที่จิตวิญญาณครูนะ ดิฉันคิดว่าถ้าเขามีจิตวิญญาณที่เข้มแข็งจริง เขาก็จะถูกกระทบจากกิเลสที่อยากได้ชำนาญการ**

พิเศษอยู่บ้าง แต่ไม่เป็นไรค่ะ เดี่ยวเพื่อนครูก็จะมาให้กำลังใจ มาแลกเปลี่ยน มาคุยกัน ส่วนกระบวนการลดโครงการ ชัวร์เลยค่ะ ทำได้ ช่วยเลยค่ะ ทำให้คุณครูเขาได้คิด ส่วนต่อไปๆ ในวันที่เขามีพลังขึ้นมาแล้ว ดิฉันก็เชื่อว่าเขาจะพัฒนาขึ้นมาในส่วนของ การเรียนรู้ การสอนให้เด็กคิด การลงไปเลือกกระบวนการสอนที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ แต่ความเป็นครูต้องขอก่อน

- **ดร.สิริกร มณีรินทร์** ประธานอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้

ก่อนอื่นดิฉันต้องขอขอบคุณ ศ.นพ.วิจารณ์และขอขอบคุณมูลนิธิสยามกัมมาจลที่เสนอตัวจะเป็นเวทีกลาง **ในความเห็นของดิฉันนะคะ คิดว่าต้องทำทั้งสองระดับคู่ขนานกันไป ระดับแรกก็คือที่จะทำเวที มีการทำงานในเชิงเครือข่ายกัลยาณมิตร** อย่างที่อาจารย์สิริพันธุ์ได้กล่าวไว้ ดิฉันชอบคำนี้มาก "กัลยาณมิตร" สำคัญอย่างที่หลากหลาย ท่านได้อธิบายไปแล้วแต่ต้องมีการขยายผลอย่างเป็นระบบ อาจารย์บรรเจอดพรพูดถึงหาได้ร้อยละ 77 จังหวัด มันไม่พอหรอก อย่างนี้เวลาขยายผลอย่ามองแค่ครูเท่านั้น แต่ต้องมองผู้บริหาร ถ้าไม่มีผู้นำ ครูก็จะอ่อนแรงนะคะ ประเด็นนี้เราก็คงจับมือก้าวกันไปเพื่อเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน และมองในการขยายผลเพราะเรามีเป้าอยู่บนกระดานอยู่แล้ว ทำอย่างไรที่เป้านี้จะขยายไปได้เต็มแผ่นดิน ต้องมองไปในเชิงระบบ ปีนี้ สามปี ห้าปี ข้างหน้าอย่าทอดทิ้ง **ประการที่สอง ดิฉันคิดว่าต้องขับเคลื่อนเชิงกลไก** มิเช่นนั้น สิ่งที่เราทำหากมูลนิธิสยามกัมมาจล หากไม่มีคนแบบอาจารย์หมอวิจารณ์ และคุณเปาเป็นกำลังสำคัญ หากหมดตรงนี้แล้วก็หมดไป ต้องแก้ไขเชิงระบบ ดูในวงนี้มีคนจากกระทรวงศึกษาธิการมาสองคน แล้วเขาอยู่ในระดับที่ว่าเขาไม่สามารถที่จะรุกเข้าไปหาท่านเลขาฯ แล้วบอกว่ากฎ กศ.ต้องเปลี่ยนนะคะ **แผนปีนี้โครงการปฏิรูปการเรียนรู้** ผู้เรียน อยู่ในบปี 59 - 61 มันต้องต่อเนื่องค่ะ เพราะฉะนั้นดิฉันมองว่าไม่ว่าอย่างไรจะต้องเป็นการแก้ไขเชิงระบบ ดิฉันก็จะไม่รอแล้วนะคะ เมื่อที่อาจารย์ประภาภักดิ์บอกว่ามีบางท่านทำอยู่ เราเริ่มแก้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เพราะว่ามีหลายมาตราส่งผลถึงการปฏิรูปการเรียนรู้ อย่างเช่นมาตราที่เกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดที่ดี ยกตัวอย่างเช่นบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ท่านที่ทำกับโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทนะคะ มันไม่ได้มีบทบาทจริง เราก็ต้อง Empower คณะกรรมการ ในกระแสนของการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียน ดิฉันเคยเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ดิฉันทุ่มใจทำให้เต็มที่ในปีเดียว 8 เดือน เราระดมทุน 10 ล้าน เพื่อซ่อมห้องแล็บ ทำห้องสมุด ทั้งระบบให้ แต่ ผอ.ไม่สนใจ การ Empower ผอ. ถ้าได้ ผอ.ที่ไม่ใช่มันก็ล้มกระจายอำนาจไปเหมือนลิงได้แก้ว ต้องช่วยกันทำเชิงระบบ ต้องแก้ พ.ร.บ.การศึกษาเป็นอย่างแน่นอนในประเด็นนี้ แล้ว พ.ร.บ.ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และกฎกระทรวงบางฉบับ เพราะไม่อย่างนั้น มันแก้ปัญหาไม่ได้ถาวร **ดิฉันขอย้ำนะคะ ทำ 2 Layer 2 Level คู่ขนานกันไปตามบทบาทของแต่ละท่าน แล้วอย่าทอดทิ้งมือไปด้วยกัน**

- **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

อันนี้ก็จะเสริมของอาจารย์บรรเจอดพรพุดนะครับว่า ให้ไปยุให้ต่างจังหวัดเขาทำวงของเขาด้วย เมื่อผู้ใหญ่พูดหลายคนแล้ว ขอให้ผู้อาวุโสหน่อยที่สุดได้พูดก่อนนะครับ เชิญครับ

- **คุณวิจิตพล ผลโภค** ผู้จัดการโครงการ Teach for Thailand

จากมุมของ Teach for Thailand จากที่เห็นตรงนี้ เราก็ทำอะไรหลายๆ อย่างคล้ายๆ กัน อย่างตอนนี้ Teach for Thailand ก็ทำอยู่คนเดียวเยอะ แต่เราก็ร่วมมือกับคณะครุศาสตร์จุฬา กับ อ.สิริพันธุ์ กับศูนย์ของ อ. พงษ์ แล้วก็ได้รับการสนับสนุนจาก SCB แต่เราก็อยากหาเครือข่าย หาพันธมิตรที่จะมาช่วยให้งานของเรา เดินเร็วขึ้น เดินสะดวก และเดินง่ายขึ้น (ศ.นพ.วิจารณ์ : นอกจากเงินแล้วโครงการยังต้องการการสนับสนุน อะไรอีกไหม) ต้องการองค์ความรู้มากขึ้น ตอนนี้ที่เราเข้าไปที่โรงเรียน กทม. เราเจอปัญหาหลายๆ อย่าง เราทำเองทั้งหมดมันก็ไม่ได้ มันต้องมีผู้ใหญ่ที่มาช่วยขับเคลื่อน มาช่วยกรุยทางให้เราไปง่ายขึ้น รวมถึงปีนี้ เราจะเริ่มเข้าไปโรงเรียนสพฐ.ด้วยครับ เป็นการนำร่อง ก็เจอปัญหาอีกรูปแบบหนึ่งที่นอกเหนือจาก กทม.ที่เราไปเจอ (การทำงานกับโรงเรียน กทม.มาประมาณหนึ่งปี จะสามารถแนะนำครูปฏิวัติได้สักกี่คน) ผม คิดว่า 15 คน (ศ.นพ.วิจารณ์ : ใช้ได้นะ ทั้งหมดที่โรงเรียน) 32 คนจาก 14 โรงเรียน

- **คุณเมษ์ ศรีพัฒนาสกุล** ผู้จัดการโครงการสถาบันวิจัยระบบการเรียนรู้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา ประเทศไทย (TDRI)

ในมุมของเมษ์ เมษ์มีองค์ความรู้เรื่องเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เมษ์นำไปใช้กับวงการ ธุรกิจเยอะ ที่กำลังพยายามทำอยู่ตรงนี้เป็นนำความรู้ขึ้นมาแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา มุมหนึ่งก็ คิดว่าแฮร์รี่ได้และคิดว่าเป็นประโยชน์ก็คือกระบวนการและเครื่องมือที่จะทำให้ครูเป็นนักออกแบบมากขึ้น ในมุมที่กำลังอยากจะทำคืออยากขอความช่วยเหลือว่ามุมตรงนี้จะไป Map กับวงตรงไหนได้บ้างเพื่อ จะไปเสริมกระบวนการเรียนรู้ของครูให้คิดเป็นเชิงของนวัตกรรมแล้วก็ออกแบบการเรียนรู้ให้เด็ก โดยมี เด็กเป็นศูนย์กลาง เมษ์คิดว่าไปเสริมได้ในมุมตรงนี้ (ศ.นพ.วิจารณ์ : ที่ไปศรีสะเกษมาคิดว่าจะมีครูที่จะมาแฮร์รี่ ที่กี่คน) ที่บ้านประทายและบ้านนาขนวน วันนั้นเจอประมาณ 30 กว่าคนได้ค่ะ (ศ.นพ.วิจารณ์ : เรามี Resources อยู่ครับ เห็นได้ชัดเจ น่าจะเป็นเครือข่ายถามไปถามมา)

- **คุณสมหมาย ปาริจฉัตต์** รองประธานกรรมการ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

ในทางบวก ในทางดี ครูดีๆ ทักษะดีๆ คงมีเยอะแยะนะ ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะเปิดเวที แต่ผมอยาก กลับมาเรื่องระบบสนับสนุนนี้เพื่อตอบคำถามว่าทำไมสิ่งดีๆ มันไม่ขยายออกไป มันเป็นเพราะอะไร โครงการดีๆ

แบบเพาะพันธุ์ปัญญา แบบยุวสตรีกุณ ครูสอนคิด ทำไมมันไม่ขยายผลไปเพราะอะไร มาเรื่องเกี่ยวข้องกับระบบสนับสนุน กับงบประมาณ เอาตัวอย่างชัดๆ อย่างโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน เป็นโครงการที่ดี โครงการที่น่าสนใจกำลังทำขณะนี้ ผมไม่รู้ว่ามีเริ่มต้นมา มีการตั้งงบประมาณเป็นเรื่องเป็นราวจริงๆ หรือไม่อย่างไร แต่ก็ได้มาแล้วแหละ มาใช้เท่าไร ระเบียบผมก็ไม่ทราบนะ ท่านสริกรซึ่งบอกว่าต้องทำให้เกิดความต่อเนื่องในปีงบประมาณ 59-61 ก็เห็นด้วยอีกแหละ แต่ขณะเดียวกันสิ่งที่ สสค.ทำมาแล้วนี้ แล้วงบประมาณนี้ต้องยกเลิกไปไหม ต้องต่อเนื่องไหม หรือต้องลดไซส์ไหม แบบนี้จะทำอย่างไร สิ่งที่ สสค.ทำมามันตอบโจทย์ทักษะดีๆ มากน้อยแค่ไหนต้องยกเลิกไหม อันนี้คือระบบสนับสนุน โครงการเพาะพันธุ์ปัญญาแบบที่ อาจารย์สุธีระทำ 80 โรงเรียนจะขยายผลไปโรงเรียนอื่นๆ เยอะแยะมากมายต้องทำอย่างไรกับมัน ประเด็นตรงนี้จะต้องแก้ตรงนี้ อันนี้คือข้อเท็จจริง ที่ต้องคลี่ออกมา เพราะไม่อย่างนั้นทำได้ข้างเดียว มันไม่จบแหละ ท่านสริกรพยายามบอกว่าต่อให้ได้ 59-61 แต่มันทำไม่ได้ คุณหมอก็บอกว่าผมไม่ไหวแล้ว จะเลิกแล้ว จะกลับบ้านแล้ว ตรงนี้จะทำอย่างไรครับ ช่วยคิดตรงนี้ด้วยครับ

- **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

อาจารย์ประภาภรณ์มานั่งชும்อยู่ข้างหลังนานแล้ว แล้วท่านเป็นหัวแรงสำคัญในการขับเคลื่อนตัวระบบ ที่เราพูดนี้ คนต้องการเรื่องระบบมาก แต่ว่าที่เราเชิญมาเราเล็กลง เราคิดใหญ่แต่ทำเล็ก ที่นี้อาจารย์ประภาภรณ์ก็มาฟังแล้ว ท่านจะหยิบอะไรไปใช้บ้างครับในการขับเคลื่อนระบบใหญ่ของประเทศ

- **อาจารย์ประภาภรณ์ นิยม** ที่ปรึกษา รมต.กระทรวงศึกษา และเครือข่ายโรงเรียนทางเลือก

ที่จริงพยายามมองหาอยู่แล้วค่ะ อาจารย์หมอ เพราะว่าเวลาเราคิดเชิงระบบ ที่จริงเรียนรู้มาจากคุณหมอสุกกรว่าที่คุณหมอประดิษฐ์พูดให้ทีมคณะกรรมการการศึกษาฟังทั้งทีมก็ได้เห็นทะเลพุดตานบางออกไป เพราะว่าเวลาเรามองจากภาพต่างๆ ที่เป็นจิ๊กซอว์ที่ยังไม่ต่อภาพ เราก็จะหงุดหงิดพอสมควร ว่าเอ๊ะ สิ่งนั้นก็ดี สิ่งนี้ก็ดี นั่นก็ได้ นี่ก็ใช่ ไฉนก็ถูก แต่ทำไมมันไม่ประกอบร่างสักที ที่นี้ถ้าเรามองเชิงระบบมันก็ค่อยยังชั่วหน่อย มันก็เริ่มมองเห็นว่าทุนเริ่มต้นของเราไม่ได้เริ่มที่ศูนย์ เราก็มีทุนอยู่เยอะ โดยเฉพาะเรื่องครูก็มีไม่น้อยทีเดียว ก็ทำให้ใจขึ้นขึ้น ยิ่งทำกันเยอะ ไม่ได้ซ้ำซ้อน ไม่ได้ว่าอันนั้นขึ้น อันนี้ต้องเลิก (ศ.นพ.วิจารณ์ : ตกลงมาเห็นตรงนี้แล้วใจขึ้นขึ้นนะ ไม่ได้ทอดยหรืออะไร) ใจขึ้นขึ้น ไม่ได้โดดเดี่ยว ไม่ได้เดียวดาย ถ้าหากเราพูดการสร้างสรรค์เชิงระบบขึ้นก็จะมีตัวเล่น เขาเรียกว่าต้องมีตัวเล่น ตัวจริง เสียงจริง ที่ทำอยู่แล้วด้วย ไม่ได้เริ่มจากศูนย์ มีความชำนาญพอสมควรแล้วด้วย ก็มีความเป็นไปได้ที่จะไปประกอบร่าง แต่ว่าในเชิงระบบที่เรามองในเวทีของการปฏิรูปทั้งหมดนี้แหละ เราก็มีความคาดหวัง มีความหวัง ถึงแม้ว่าคุณหมอสุกกรจะบอกว่าเรื่องของการศึกษาปัญหามันมีความซับซ้อนยิ่งกว่าสาธารณสุขอีก ถ้าเทียบกันแล้ว อาการที่มันเจ็บป่วย บางทีมันก็ไม่ถึงตายให้เห็นกับตาเหมือนอย่างสาธารณสุข มันตายผ่อนส่งซ้าๆ (ศ.นพ.วิจารณ์ : มันเห็นแต่อาการ แต่ไม่เห็นโรค) ใช่ มันเห็นแต่อาการแต่ไม่เห็นโรค คุณหมอบอกเล่าให้ดิฉันฟังว่าแม้แต่โรคในทางสาธารณสุข มันก็ต้องเปลี่ยนมุมมอง

เพราะว่าโรคมันพัฒนาขึ้นในยุคปัจจุบันมันมีสาเหตุปัจจัยที่เปลี่ยนไป เพราะฉะนั้นถ้าเราไปสู้กับอาการ ไปสู้กับโรคตรงๆ มันก็ไม่ชนะ มันต้องสาวไปถึงสาเหตุปัจจัยที่แท้จริงด้วย เพราะฉะนั้นก็ยิ่งทำให้ต้องมองในเชิงระบบมากขึ้น และทำให้เห็นว่า เมื่อวานเขาให้แก่นร่างรัฐธรรมนูญในหมวดที่ว่าด้วยเรื่องการศึกษาสามหมวดด้วยกัน หมวดสิทธิของบุคคล หมวดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และหมวดการปฏิรูปครู พอร่างไปเกือบเสร็จแล้ว ทางเจ้าหน้าที่ที่ประจำรัฐสภาเขาบอกว่าการปฏิรูปคราวนี้นั้นคำว่าบาตรเลย ก็อยากจะเรียกอย่างนั้น คือคำว่าบาตรเลย คือมันเล่นเกมกันใหม่เลย เพราะฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านทำไว้นั้นได้ใช้แน่ ก็ขอเรียนว่ามันเล่นเกมใหม่จริงๆ เพราะว่ามันเคยเป็นอำนาจที่มันรวมศูนย์ และเป็นเหตุปัจจัยของโรคทั้งหลาย เช่น อำนาจการบริหารการเงินการคลัง หรืออำนาจการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาก็มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น แต่ว่าการศึกษาคคราวนี้นั้นก็ไม่ใช่การเปลี่ยนทีเดียวเห็นผลชัดเจนขึ้นเป็นเรื่องที่ดีเกิดขึ้น เรียบร้อยสมบูรณ์ทันที มันคงต้องผ่านความขรุขระ ความไม่สะดวก อุปสรรค และการต่อต้าน เพราะการไปถึงเอาอำนาจออกมามันไม่ใช่เรื่องธรรมดา มันไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะฉะนั้นก็ขอให้ทุกท่านจงมันคงเอาไว้แล้วมาช่วยดิฉัน เราต้องมาช่วยซึ่งกันและกัน ต้องพยายามมารวมพลัง เหมือนอย่างที่ดีฉันพยายามมองหาว่าถ้าหากเรากระจายลงไปจริง ๆ ยังพื้นที่ ดึงเอาออกจากกระทรวงลงไปยังพื้นที่ เรามองหาใครได้บ้างที่จะรองรับ และจะทำงานเรื่องนี้อย่างจริงจังและจริงใจ และทำให้เกิดผล เรามองหาผู้เล่นใหม่ทันทีเลยคะ ซึ่งอันนี้ต้องมีคำตอบจากพวกท่าน ดิฉันทำเองไม่ได้หรอก แม้แต่เรื่องการบริหารการเงินการคลังใหม่ ก็ต้องมี Actor ใหม่ขึ้นมาเหมือนกัน ดิฉันก็จับน้องเมษ์ไว้เหมือนกัน เมษ์เธอจบเศรษฐศาสตร์แล้วสนใจเรื่องการศึกษาด้วย รีบพาตัวเองไปเรียนเรื่องนี้โดยด่วนแล้วมาช่วยกันทำ หรือแม้แต่ในเรื่องของสมัชชาเครือข่ายการศึกษา ดิฉันก็พยายามแสวงหาและช่วยกันกับอาจารย์วิวัฒน์ ศัลยกำธร ว่าเราลองช่วยกันดูซิว่ามันมีความเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใครอยู่ที่ไหน ทำอะไร ตอนนี้อย่างประติดประต่ออยู่ ยังไม่สนิท ยังไม่ค่อยได้คำตอบที่ชัดเจนทั้งหมด ทุกอย่างต้องมี Actor ใหม่ขึ้นมาทั้งหมดเลย เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่านทำมาทั้งหมดนี้ใช้แล้ว แต่ต้องพยายามเข้ามาสู่การคิดเชิงระบบและมาสานพลังกันก็น่าจะเป็นไปได้ เวิร์ทนี้ก็ขอให้จัดแล้วก็ขั้นตอนไปข้างหน้า ก็มีความก้าวหน้าจากตรงจุดนี้ไปก็ก้าวหน้าไปถึงจุดที่ว่าเราเริ่มมีโจทย์แล้วว่าถ้ามีกติกาใหม่มันเกิดขึ้น เราแต่ละคนเข้าไปสู่ตรงนั้น เราจะเล่นเป็น Actor ตัวไหน ตรงนั้นก็น่าจะเป็นไปได้

- **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

อาจารย์เจ็จจันทร์ขอให้ช่วยเตรียมไว้ นะครับ เพราะว่าคนมองภาพใหญ่ เพราะว่าไปนั่งเป็นที่ปรึกษาของนายกฯ ท่านที่มาร่วมวงกันอยู่นี้คงเห็นนะครับว่าเวลาไม่ถึงสามชั่วโมงนี้เราเริ่มเห็นแล้วว่าที่เราคุยๆ กันอยู่นี้มันเริ่มเป็นภาพจิ๊กซอว์แล้วก็เวลาทำยังงี้ก็แล้วแต่มันก็ทำได้เป็นส่วนๆ แต่เราต้องเห็นภาพใหญ่ร่วมกันแล้วก็จะต้องมีกลไกและตัวบุคคลด้วยที่จะมาร้อยจิ๊กซอว์ให้เข้าระบบใหญ่ ก็ต้องคิดเชิงระบบด้วย อาจารย์ประภาภรณ์ก็มาช่วยชี้ให้เห็นชัดเจนในเรื่องการพยายามร้อยภาพใหญ่แล้วเข้าไปเปลี่ยนในเชิงระบบ การที่คุณเปาเชิญมาคุย จริงๆ แล้วเชิญมาคุยคนเดียว แต่จะเห็นนิดเดียวได้ชัดต้องเห็นภาพใหญ่ก่อน ท่านคงเห็นนะครับว่า 20 นาทีแรกคือภาพ

ใหญ่แล้วก็ตามต่อที่ว่าใครทำอะไรที่ไหนเป็นภาพใหญ่ แล้วที่เรากำลังคุยก็เป็นแค่ชิ้น เป็นส่วนที่มีนิดเดียว แต่เราก็ตระหนักตลอดเวลาว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของภาพใหญ่ตรงไหน และ การที่เรามีเครือข่ายเยอะ ก็มีคนที่อยู่ในฐานะที่จะมาร้อยยักจิกขอได้ อาจารย์เจือจันทร์ก็อยู่ในฐานะนั้นด้วยนะครับ มาฟังอย่างนี้แล้วรู้สึกอย่างไร เห็นช่องทางอย่างไร

- **ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่** โครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (Teacher coaching) สกว.

ขอมองภาพเล็กก่อนนะค่ะ การที่ลงไปทำโครงการ เราลงไปไมโคร ลงไปช่วยพัฒนาครู โดยการชวนมหาวิทยาลัยไปเป็นพลังเครือข่าย โครงการ Teacher Coaching ซึ่งตรงนี้เมื่อกี้คุณหมอสุกฤษฎาพูดถึงเรื่องบัวได้น้ำ ดิฉันก็ได้รู้ธรรมชาติอันหนึ่งจากชนบทนะค่ะว่าจริงๆ เวล่าน้ำท่วม ดูเหมือนบัวตายนะค่ะ มันจะไปอยู่ใต้น้ำหมดเลย แต่พอเสร็จแล้ว พอเขาทำความสะอาดสิ่งสกปรกต่างๆ ออกไปแล้ว ดิฉันก็ไปถามเขาว่าต้องเอามาปลูกใหม่ เขาบอกว่าไม่ต้องเอามาปลูกใหม่ เพราะเมื่อเขาทำความสะอาดเสร็จแล้ว มันจะค่อยๆ ขึ้นมา ซึ่งตอนนี้น้ำกำลังขึ้น อันนี้ก็เปรียบเหมือนว่าเราอย่าไปคิดว่าครูได้น้ำจะพัฒนาไม่ได้ เขาพัฒนาได้นะค่ะ แต่มันต้องมีสิ่งเกื้อหนุน อย่างที่หลายท่านว่านะค่ะคือต้องมีการไปทำความสะอาดในบางเรื่อง อันนี้เป็นสิ่งที่คิดว่าน่าจะทำได้นะค่ะ โครงการต่างๆ ตรงนี้นอกจากจะให้ไปทำความสะอาดแล้ว ดิฉันยังคิดว่าจะเป็นสิ่งที่จะทำให้ครูได้บานขึ้นมาได้ ก็คิดว่าจะเป็นความหวังที่ดี ที่นี้เราจะมาพูดเฉพาะกันในเรื่องระบบการศึกษา ดิฉันก็อยู่ในระบบการศึกษามานาน แล้วก็อยู่ในการปฏิรูปการศึกษาครั้งที่แล้ว เราก็เห็นข้อผิดพลาดเยอะ เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเรื่องการกระจายอำนาจ หรือเรื่องอะไรทั้งหลาย พ.ร.บ. 42 นี้ ส่วนใหญ่แล้วคือการกระจายอำนาจ แต่มันไม่ไปเพราะการติดขัด เราอยากให้กระทรวงเล็กมันก็ไม่เล็ก มันกลับใหญ่ขึ้นอีก ยิ่งนับวันมันยิ่งใหญ่ขึ้นเพราะอยากจะเกิดกรณี สำนักนี้อะไรขึ้นมา ตรงนี้ก็โอเค เป็นหน้าที่ สปช. ไปดูว่าทำยังไงกับโครงสร้าง ที่นี้ในอีกภาคหนึ่ง ดิฉันก็ไปอยู่ในอนุกรรมการการศึกษาของ สนช. ซึ่งตอนนี้เขากำลังทำความสะอาดหลายๆ เรื่องอยู่ ก็คิดว่าจะเชื่อมโยงกับ สปช. ได้ เพราะมีอาจารย์อมรวิชช์นั่งอยู่ด้วยกันทั้งสองฝั่ง คือ พยายามดูอะไรที่แก้เร็วที่สุดและจะเปิดรอบเร็วที่สุด อันนี้ก็พยายามทำอยู่ เช่นเรื่องครู เรื่องปัญหา มีอยู่ตัวหนึ่งที่ต้องปลดล็อก ก็คิดว่าต้องเสนอมายังกระทรวงที่ทำได้อ่อนปฏิรูปหรือรัฐธรรมนูญออกด้วยซ้ำไป อะไรที่ทำได้ตรงนี้น่าจะปลดไปนะค่ะ

ดิฉันคิดว่าอันนี้ก็เป็นพลังร่วมกันที่จะทำ ระหว่าง สนช. สปช. และหน่วยที่จะปฏิบัติ ก็โชคดีที่อาจารย์ประภาภรณ์อยู่ทั้ง สปช. และที่ปรึกษารัฐมนตรีก็มีความเชื่อมโยงได้ที่จะไปช่วยแก้ไข อาจารย์กำลังทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการกระจายอำนาจ การปฏิรูปผู้เรียน คุณหมอไปทำสิบจังหวัดต่างๆ เหล่านี้ละค่ะ ดิฉันก็ทนายคุณหมอ บอกว่าถ้าคุณหมอตกลงนี้ไม่สำเร็จ เลิกพูดเรื่องการกระจายอำนาจนะ เพราะว่ามันเป็นการท้าทาย เพราะว่าฉะนั้นคุณหมอมองต้องไปทู่เมความพยายามอย่างมากเลยที่จะทำให้พิสูจน์ให้เห็นว่ามันทำได้ เพราะฉะนั้น

การกระจายอำนาจตอน 42 นี่ที่มันล้มเหลวเพราะว่า หนึ่ง.เราไม่มีการเตรียมความพร้อม ไม่ได้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง มันก็เลยเกิดบิดเบือน ซึ่งอันนี้ที่จริงก็คืออำนาจของการเมือง การเมืองไม่ใช้การเมืองของนักการเมืองแต่เป็นการเมืองภายในองค์กรที่ยังต้องการคงอำนาจไว้นะคะ อันนี้ดิฉันคิดว่าอาจารย์กำลังทำเรื่องของการกระจายอำนาจสู่ผู้เรียน เขาก็เชิญดิฉันไปพูด ดิฉันก็ถ่ายทอดนะคะที่เรากำลังทำ เรื่อง Teacher Coaching มันมีบทเรียนอะไรที่ต้องปรับปรุง ไม่ใช่ทำแล้วดีหมด ไม่ใช่ทำแล้วเพอร์เฟกต์ แต่มีอะไรที่ควรระวัง อันนี้ก็ไปถ่ายทอดกัน แต่ดิฉันเห็นอีกว่าทั้งสองท่านทำอย่างแข็งขัน แต่ยังไม่เอื้อมหรือให้กับสำนักอื่นใน สพฐ. เองเข้ามาบูรณาการความคิดที่จะทำงานร่วมกันด้วย ดิฉันก็คิด มองดูนะคะว่า อย่างเราทำ Teacher Coaching พอซื้อติดเท่านั้นเอง ขอโทษนะคะ ไม่อยากพูดอะไรเป็นการตำหนิ สพฐ. ก็บอกว่าก็คืนะที่ดิฉันก็มี ทำทันทีเลย 3 เดือน ใช้เงิน 200 ล้าน อันนี้ต้องเลิกคิดเลยนะคะ อันนี้ก็ว่าไปนะคะ ดังนั้นที่อาจารย์ประกฎแล้วก็ทำกับสำนักนวัตกรรม ดิฉันก็คิดว่าเป็นทางที่ถูกเหมือนอย่างที่เราทำในลักษณะการนำร่อง การนำร่องการพัฒนาครู แล้วก็กระจายอำนาจไปด้วย มันก็จะได้ทั้งสองอย่าง ได้ทั้งตัวครูแล้วก็ได้ทั้งตัวระบบด้วยนะคะ เพราะฉะนั้นตอนนี้นี่ สพฐ. อะไรที่คิดว่าจะปลดล็อกได้ก็ปลดล็อกไปก่อน อย่างเช่นเมื่อที่อาจารย์บรรเจอดพรพูดว่าโครงการประกวดเล็กได้ใหม่ ได้ สิ่งคำเดียวก็เล็ก

คราวนี้มาอีกระบบหนึ่งที่มันใหญ่คือเราจะพูดแต่มิติการศึกษา เราพูดแต่ระบบการศึกษา เมื่อที่อาจารย์พูดมาว่ามันมีระบบหนึ่งที่เคียงข้างไปด้วย ทีนี้ในการพัฒนา ตอนนี้นี่ดิฉันก็ช่วยดูเรื่องการพัฒนาคนตลอดทั้งช่วงชีวิตอยู่ พอตั้งแต่เด็กแรกเกิด มันก็มาเกี่ยวกับกระทรวงสาธารณสุข มาเกี่ยวกับกระทรวง พม. และเกี่ยวกันอีกหลายๆ อย่าง มันก็ต้องคิด ต้องบูรณาการเหมือนกันนะคะ ไม่ใช่ว่าเช็คเตอร์การศึกษาแล้วต้องทำแต่การศึกษาอย่างเดียว เพราะจะเข้ามาช่วยเสริมอย่างไร เพราะอย่างนั้นเวลาเราพูดถึงการศึกษามันคงไม่ใช่เป็นเช็คเตอร์ที่มันลอย มันอยู่ในซิสเต็มทั้งหมดของระบบ เราคงต้องว่ามันต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไรด้วย แล้วพอมานำอนุบาลเด็กเล็ก กลายเป็นว่าองค์กรท้องถิ่นที่เข้ามารับผิดชอบส่วนใหญ่ อันนี้อาจารย์เพ็ญพรรณก็ช่วยอยู่ ดังนั้นกระทรวงศึกษานี่ดิฉันคิดว่า ไม่ใช่มองเฉพาะเรื่องการศึกษาในส่วนที่สังกัดหน่วยงานตัวเองด้วย เพราะฉะนั้นการกระจายอำนาจ ไม่ใช่กระจายจากกระทรวงศึกษาลงไปหน่วยงานข้างล่างเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคิดถึงเชิงพื้นที่ที่สามารถบูรณาการได้ อันนี้ภาพยิ่งใหญ่มาก กว้างขึ้นไปอีก เพราะอย่างนี้ถึงจะสำเร็จ เพราะว่าบูรณาการมันต้องมีหลายส่วนเข้าไปจนกระทั่งเข้ามาเรียนประถม มัธยมอะไรขึ้นมา พอระดับสูงขึ้นมาก็มาเชื่อมโยงอีกกับเรื่องการประกอบอาชีพ ก็ไม่ใช่การเรียนเพื่อเรียนต่อไปอีกเรื่อยๆ มันก็จะมีเชื่อมโยงที่คิดว่าถ้าเรามอง เราจินตนาการ มันน่าจะเห็นความสำเร็จในส่วนนี้ด้วยนะคะ ในส่วนของกระทรวงศึกษา ในฟังก์ชันหลักก็ดูแลเด็กในระบบเยอะ และก็มันมีระบบบ้าง โดย กศน. เพราะฉะนั้นน่าจะจะต้องเชื่อมโยงให้เกิด Approach

เพราะฉะนั้นสิ่งที่ดิฉันคาดหวังเพราะว่าวันนี้เป็นเวทีภาคีพูนพลังครู บทเรียนของแต่ละท่านนี้น่าจะมีทั้ง Success Story และที่มีทั้งเจอปัญหาอุปสรรค ดังนั้นถ้าถอดออกมาได้ แล้วมันทำให้ในก้าว

ต่อไป มันจะช่วยให้การพัฒนาครูและเด็กดีขึ้น ก็น่าจะทำได้ด้วย เพราะฉะนั้นไม่ใช่ว่าครูไปเปลี่ยนการเรียนการสอนอย่างไร แต่มันต้องได้ด้วยว่าครูได้เปลี่ยนตัวเองได้อย่างไรด้วย ดิฉันก็คิดว่าตรงนี้ก็ป็นหัวใจนะ ทำไมครูถึงเกิดแรงบันดาลใจทำไมถึงจะเปลี่ยน อันนี้คิดว่าอาจารย์สุธีระก็จะมีประสบการณ์เยอะ อย่างนี้น่าจะถอดมาได้ด้วย แล้วอันนี้เป็นบทเรียนให้กับครูคนอื่น อย่างที่ว่ามันมีการทำความสะอาดบัวได้น้ำ ทำเสร็จแล้วเขาก็อ้อ อย่างนี้ไม่เห็นยากเลย เขาก็ทำได้ แต่ตอนนี้ส่วนใหญ่ เราก็ปล่อยครูส่วนใหญ่ให้แคว้งๆ ลอยๆ ไป ดิฉันก็คิดว่าอย่างที่อาจารย์บรรเจอดพรว่า ครูดีนั้นมี แต่มันไม่มีการเกื้อหนุนค่ะ

- **นายแพทย์สุภกร บัวสาย** ผู้จัดการสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)

ขอบคุณ 2 ประเด็น ประเด็นแรก คือสิ่งที่สยามกัมมาจลทำก็เป็นสิ่งที่ดีแล้วนะครับ ประเด็นคือเราทำตามกำลังของเราถูกแล้วครับ แต่ว่าที่ผมเรียนเมื่อสักครูคือมองข้ามข้อดีไปนิดหนึ่งว่าส่วนที่เราทำอยู่มันเป็นจิ๊กซอว์ในส่วนของภาพใหญ่ เพราะว่าถ้าเราไม่เห็นภาพใหญ่ เราทำของเราดีขนาดไหนก็ตามก็อาจไม่สำเร็จ เราบอกว่าออกจากเราให้ไปทางทิศตะวันตก มันไม่ใช่ ไข่มุกครับ หรือถ้าไม่มีสถานีต่อไปเราก็จะเสียโอกาสไป นี่คือประเด็นของผมคือทำเท่าที่กำลังมีอยู่ แต่ว่าน่าจะมองภาพใหญ่นิดหนึ่ง ผมยกตัวอย่างกลับมาที่อาจารย์สิริกรที่ตอนเช้ายกตัวอย่างโรงเรียนเล็กซึ่งมีตั้ง 15,000 แห่ง ผมยกตัวอย่างว่าถ้าเราทำเรื่องโรงเรียนเล็ก อย่างมากเราก็จะไปทำการพยุหะคุณภาพโรงเรียนเล็ก แต่สมมติว่าเรามองภาพใหญ่ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นกับเด็กที่อยู่โรงเรียนเล็ก ปัญหาใหญ่ก็คือพอลออกจากโรงเรียนแล้ว เด็กส่วนหนึ่งก็จะหลุดไปเพราะเขาไม่มีโรงเรียนที่จะไปต่อ หากเป็นอย่างนี้แล้วเราไปโฟกัสแต่ที่โรงเรียนเล็ก มันก็ได้แค่พยุหะโรงเรียนเล็กเท่านั้นเองแต่มันไม่ได้แก้ปัญหาว่าเด็กออกจากโรงเรียนเล็กแล้วมันจะไปไหนต่อยกตัวอย่างนะครับ เพราะฉะนั้นสมมติถ้าเราคิดว่าให้มันเป็นเส้นทางที่ต่อเนื่อง การทำงานกับโรงเรียนเล็ก มันก็จะทำงานกับโรงเรียนเล็กเท่านั้นมันอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ฉลาดนัก อาจจะคิดถึงสิ่งที่บางประเทศเขาเรียกว่า รถไฟเส้นทางยาว Full Train Track คือจากโรงเรียนเล็กแล้วไปต่อโรงเรียนไหนแล้วเราก็ทำให้มันเป็นพวง อย่างนี้การทำงานกับโรงเรียนเล็กมันก็จะมีความหมาย ไม่ใช่ไปแค่พยุหะให้โรงเรียนเล็กมันอยู่ แต่มันสามารถที่จะทำให้เด็กไม่หลุดออกไปด้วย เพราะจุดที่จะรั่วที่สุดก็คือตรงป. 6 ขึ้น ม.1 ขึ้น ม. 3 ขึ้น ม. 4 อย่างนี้นะครับ เพราะว่าถ้าเราไปจับเฉพาะโรงเรียนเล็กมันก็ไม่ได้ไปช่วยอะไรเด็กเท่าที่ควร อันนี้คือสิ่งที่ผมเรียนว่าน่าจะช่วยให้เห็นทางยาวนิดหนึ่งแล้วสิ่งที่เราทำมันน่าจะไปสอดคล้องกับจิ๊กซอว์ที่มันอยู่ข้างๆ เรา

- **ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช** ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

ดีมากเลยนะครับ อันนี้เป็นคำแนะนำที่โดยสิ้นที่สุดเลยก็คือว่า เวลาทำแล้วมันเป็น Fragment ทำให้มันเชื่อมโยงกับส่วนอื่นๆ และภาพใหญ่ ผมขออนุญาตสรุปนะครับว่า เวลาในช่วงประมาณไม่ถึงชั่วโมงนี้ นะครับว่าเวทีนี้มีสองวง ก็คือ วงภาคีที่เสริมหนุนนะครับ แล้วก็วงหนุนพลังครู วงหนุนพลังครูก็จะมีหลายแบบ ไม่ใช่มีแค่ที่กรุงเทพฯ เท่านั้น อาจจะไปยุให้ภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่เขาก็จัดการ และก็เข้าไป

จัดการในส่วนเวทีเสมือนบนอินเทอร์เน็ด้วย อันนี้ก็เป็นวิธีการ และโดยคำแนะนำของอาจารย์เจือจันทร์ที่บอกว่าเรื่องการเรียนรู้มันไม่ได้มีเฉพาะกระทรวงศึกษานะ สำหรับการศึกษามันสำหรับ 65 ล้านคนนะ มันไม่ใช่แค่เฉพาะนักเรียน คำว่าครูในที่นี้พอพวกเราทำเวทีพูนพลังครู' ภาระหนึ่งชักเกิดความชำนาญ เราอาจนิยามคำว่าครูให้มันกว้างออกไป ให้มันโยงไปสู่ครูที่ไปทำการเรียนรู้ ไปหนุนการเรียนรู้ของคนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนอะไรอย่างนั้นะครับ ก็อาจจะทำได้ ก็ทำให้เห็นว่ามันโยงอย่างนี้ไปได้เรื่อยนะครับ โดยที่เราก็จะมาเวทีแบบนี้มาคุยกันเป็นระยะๆ ปัญหามันมีอย่างเดียวนะคือโอเคเดี๋ยมันเยอะ คนทำมันน้อย ก็ต้องขอความเห็นใจคุณเปานะครับ คุณเปาก็ได้จังหวะเลยว่าจะช่วย Wrap Up ว่าจะทำอะไรต่อ

- **คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร** ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

สยามกัมมาจลเราวางบทบาทตัวเองเป็นองค์กรสนับสนุน เป็นตัวเสริม เพราะฉะนั้น บทบาทหน้าที่ของตัวเสริม คือ เป็นตัวเร่งให้ตัวจริงเขาทำงานได้ดีขึ้น ที่บอกว่าเสริมพลังครูแล้วเราก็ได้โอเคเดียวว่า เสริมที่ดีต้องไปเสริมในพื้นที่ เสริมแล้วก็ต้องสื่อสารในพื้นที่และสื่อสารกับคนหมู่มากด้วย กลไกที่มูลนิธิสยามกัมมาจลมีอยู่บ้างแล้ว จึงขอเสนอตัวว่าเราทำแบบนี้ (วงเรียนรู้ของครู) และทำแบบที่อาจารย์หมอวิจารณ์ว่าเราทำละเอียดย มีคนชี้เป้าแล้วตามไปดู เราก็จะขอเสนอตัวที่จะไปทำ คำถามก็คือว่าท่านจะให้เราให้เป็นประโยชน์ได้อย่างไร ทั้งในส่วนที่ท่านคิดว่าท่านอยากขยายงานของตัวเอง และขณะนี้สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือว่าท่านเองได้เสนออยู่แล้วว่า “อยากเห็นวงของพวกเราคุยกัน” ดิฉันจึงเสนอว่าถ้าเราจะมาร่วมกันเป็น Steering ของเวทีการถอดบทเรียนครูแล้วกว้างๆ เราก็มาเจอกันแบบนี้เพื่อให้ท่านได้ให้ความเห็นและมีโอกาสใช้ประโยชน์จากการถอดบทเรียนของครู ในขณะที่ยกระดับที่สองก็คือ “ขอให้ท่านลองมองว่าถ้าท่านจะชี้ตัวครู แล้วเชิญชวนครูในเครือข่ายของท่านเข้ามาเรียนรู้ร่วมกันในวง สยามกัมมาจลอาสาที่จะตั้งวงแบบนี้ให้” มีคนตามไปจับภาพแบบนี้ ขึ้นอยู่กับท่าน ท่านก็มาใช้ประโยชน์ มาเก็บเกี่ยวจากวงครูอีกทีหนึ่ง ค่าใช้จ่ายค่าดูแลครูก็อยากเห็นท่านร่วมเป็นเจ้าของภาพที่จะสนับสนุนครูเข้ามา “การจัดวงแบบนี้เราก็จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแบบนี้ให้ รวมทั้งการไปจับภาพแล้วโยกลงไปที่เว็บ” พูดย่างๆ คือเราจะเสนอตัวในการจัดการ แต่เราด้วยกันเป็นเจ้าของเวทีแบบนี้ร่วมกัน และหากท่านมีความเห็นอะไร ท่านก็มาร่วมกันเป็น Steering เพื่อให้วงเรียนรู้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

สรุปความเห็นแนวทางการจัดเวทีภาคีพูนพลังครู

- ทำเล็ทที่ครูแต่ให้เชื่อมโยงกับภาพใหญ่ในงานปฏิรูปการศึกษาส่วนอื่น เช่น นำไปสู่การเปลี่ยนวิธีพัฒนาครู การปรับวิธีบริหารจัดการและการสนับสนุนครู
- การถอดบทเรียนแต่ละครั้งให้จัดเป็นประเด็นใดประเด็นหนึ่งเพื่อให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนให้ลงลึกได้
- ทำ 2 วง คือ
 1. วงภาคีสันับสนุน
 2. วงพูนพลังครู
- วิธีการจัดวงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้จัดทั้งในกรุงเทพฯ และในพื้นที่ปฏิบัติการ โดยอาจไปยุให้พื้นที่เขาจัดการ และเข้าไปสนับสนุนไปสร้างเวทีเสมือนบนอินเทอร์เน็ต
- เมื่อจัดเวทีพูนพลังครูไปได้ระยะหนึ่งอาจนิยามคำว่า “ครู” ให้กว้างขึ้น โยงไปสู่ครูที่ไปทำการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน
- ถอดบทเรียนที่ดีแล้ว ต้องสื่อสาร สร้างการเรียนรู้ในวงกว้างคู่ขนานกันไป

ตัวอย่างประเด็นที่ควรถอดบทเรียน

- ทำอย่างไรครูจึงเกิดแรงบันดาลใจ
- เปลี่ยนครูได้อย่างไร
- อุปสรรคจากการทำงานและครูก้าวข้ามได้อย่างไร
- อุปสรรคในการทำงานสนับสนุนครูและการก้าวข้ามปัญหานี้อย่างไร
- ระบบที่ไม่เอื้อให้ครูพัฒนาคืออะไร ทั้งในระดับโรงเรียนและระบบใหญ่
- ทักษะของโค้ช และครูในศตวรรษที่ 21
- การสร้างการตั้งสำนึกและจิตวิญญาณครูกลับมา
- การสร้างเครือข่ายเรียนรู้ของครู
- ครูรักเด็ก – ครูฝึกนิสัยเด็ก นิสัยที่ดี เช่น มีค่านิยมที่ถูกต้อง กล้าหาญ เสียสละ สุภาพอ่อนน้อม เข้ากับคนอื่นได้ อดทน ไม่ท้อถอย มีวินัย รู้จักฝึกฝนใจตนเอง ใฝ่เรียนรู้ มีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต นำสิ่งที่ได้ไปใช้เกื้อกูลกันได้ ฝึกอย่างไร?
- การวัดผลทั้งทักษะและนิสัยวัดอย่างไร

ทำเนียบผู้เข้าร่วมงานประชุมระดมสมองในการจัด “เวทีภาคีพูนพลังครู”

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมกรกมล 1-2 โรงแรม เดอะ สุโกศล

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
1	 ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช	ประธานคณะกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล	pvicharn@gmail.com
2	 ดร.เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่	โครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (Teacher coaching) สกว.	chuachan.cc@gmail.com
3	 ดร.ประภาภัทร นิยม	ที่ปรึกษา รมต.ศึกษาและเครือข่ายโรงเรียนทางเลือก	prapapat.niyom@gmail.com

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
4	 ดร.บวรเจตพร สุแสนสุข	เครือข่ายโรงเรียนนาร่องปฏิรูป (สพฐ.)	Banched_rat@yahoo.com
5	 คุณปราโมทย์ โชติมงคล	ผู้อำนวยการศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ	pui_pava@hotmail.co.th
6	 ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ	โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา สกว.	suteerapsu@gmail.com

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
7	 ผศ. ดร.ปัทมธร แก้วส่อง	ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	info@vijai.org
8	 นายแพทย์สุภกร บัวสาย	ผู้จัดการสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และ คุณภาพเยาวชน (สสค.)	supakorn@qlf.or.th
9	 ดร.ประพนธ์ ผาสุขยืด	ผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อ สังคม (สคส.)	prapon@kmi.or.th ; praponp@gmail.com

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
10	 ดร. สิริกร มณีรินทร์	ประธานอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้	s.maneerin@hotmail.com
11	 ดร.วารากรณ์ สามโกเศศ	อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	varakorn@dpu.ac.th
12	 คุณเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์	ผู้อำนวยการ สำนัก 4 สสส.	

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
13	 คุณพิทักษ์ ไสตถยาคม	นักวิชาการศึกษา ฝ่ายวิจัยและส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา สพฐ.	pitaklink@gmail.com
14	 คุณดารณี ผลาผล	หัวหน้าส่วนโครงการ มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	-
15	 คุณขวัญยศ พยัคฆนันท์	รองผู้อำนวยการศูนย์จิตวิทยาการศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ	kwanbyag@gmail.com

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
16	 นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	Yongyud1@gmail.com
17	 รศ.ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้และวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	siripaarn_s@hotmail.com siripaarn.s@gmail.com
18	 คุณสมหญิง สายธนู	มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์	somying@thaissf.org

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
19	 รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง	มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา	choochowwalit@hotmail.com
20	 คุณสุนันทา พิมพ์ศิริ	โครงการพระเมตตาสมเด็จย่า	nuunan_phim@hotmail.com
21	 คุณเบญจวรรณ วงศ์คำ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	-

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
22	 คุณพีรวัส กี่ศิริ	ที่ปรึกษาโครงการ มูลนิธิรากแก้ว	preerawas.keesiri@gmail.com
23	 คุณสมหมาย ปาริจัตต์	รองประธานกรรมการ บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน)	p_sommai@hotmail.com
24	 คุณเมย์ ศรีพัฒนาสกุล	ผู้จัดการโครงการสร้างสถาบันวิจัยระบบการเรียนรู้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	may@lukkidgroup.com , may@asianleadershipacademy.com

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
25	 คุณวิชิตพล ฝลโปกะ	โครงการ Teach for Thailand	vichitapol.pholpoke@teachforthailand.org
26	 คุณสันติพงษ์ ช้างเผือก	บรรณาธิการรายการ ThaiPBS	prayfah@yahoo.com
27	 คุณวรรณภา เลิศวิจิตรจรัส	สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.)	aorwan@gmail.com

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน	อีเมล
28	 คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร	ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล	piyaporn@scbf.or.th
29	 คุณศศิณี ลิ้มพงษ์	ผู้จัดการโครงการมูลนิธิสยามกัมมาจล	sasinee@scbf.or.th

www.scbfoundation.com